

Naša anketa

Akú perspektívu má Slovenský zväz protifašistických bojovníkov?

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom: SZPB má svoje opodstatnenie nielen preto, aby sme si pripomínali protifašistický odboj a generáciu, ktorá sa ho zúčastnila.

Fašizmus, extrémizmus... totiž nezahynul a my musíme naň poukazovať ako prví. Pritom však nie je príliš potešujúce poznanie, že my naň ako jedni z mála nielen poukazujeme, ale že o jeho nebezpečenstve musíme za mnohých aj hovoriť a ešte im to aj vysvetľovať.

Kedy už verejnosť pochopí, že aj najväčšie svetové fašistické a nacistické strany boli pri svojom zrode len malé a zdanlivo neškodné? A že v minulosti, rovnako ako dnes, „chytali priaznivcov“ len na veľké sľuby a na ľúbivé a jednoduché riešenia. Presne tak ako strana v našom kraji, ktorá sa hlási k fašistickému ľudáckemu štátu.

No a či máme perspektívu? A je tu vôbec niekto, kto je schopný nás nahradiť? Kto je fakticky schopný vstúpiť mladšej generácii protifašistický odkaz? Neklamme sa, nie je! Práve preto je naša zodpovednosť za výchovu a hrdosť na protifašistických bojovníkov absolútne nezastupiteľná.

Mária Jendruščáková, tajomníčka ObIV SZPB, Vranov nad Topľou: SZPB má perspektívu, ak ho aj naďalej bude akceptovať parlament a vláda SR. No a my sami k tomu prispejeme iba svojou aktivitou a rozširovaním členskej základne.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: SZPB bude mať takú perspektívu, akú mu my, potomkovia otcov a dedov, ktorí nám slobodu vybojovali, vytvoríme. Ak by sme sa na ich statočnosť a hrdinstvo pozerali našimi a svetovými médiami, tak by boli separatisti a teroristi. Lenže my vieme, kde je pravda a preto je našou povinnosťou kráčať v ich šľapajach. Udalosti, ktoré sa dejú u nás a vo svete, sa nesmieme báť pravdivo a správne pomenúvať.

Štefan Bartoš, predseda ZO SZPB Jána Rýsa, Banská Bystrica: Perspektívu SZPB má! Problémom sú však elementy, proti ktorým treba „bojovať“. Lenže my sa im musíme postaviť nie až po..., až keď sa niečo stane. To je málo, treba sa nám viac sústreďiť na prevenciu, tú máme zatiaľ slabú.

Perlička

Ako prísť o občianstvo? Stačí klamať!

Napríklad ako 90-ročný už bývalý Kanadčan Helmut Oberlander. Tomuto mužovi v roku 1960 udelili kanadské občianstvo a až o niekoľko desaťročí sa ukázalo, že bol príslušníkom vraždiacich jednotiek.

Podľa prokuratúry slúžil v službách Einsatzkommando tri až štyri roky, prakticky však do ukončenia vojny ako tlmočník. Po jej skončení ušiel spravodlivosti tým, že emigroval a klamal úradom o svojej minulosti. Tá ho však dobehla v roku 1995, keď sa oň začali úrady opäť zaujímať.

V roku 2000 sa im podarilo dokázať, že v žiadosti uviedol nepravdivé informácie. Podľa spisu a historických záznamov bol súčasťou jednotiek, ktoré zabil najmenej 23 000 Židov na území niekdajšieho Sovietskeho zväzu. Centrum Simona Wiesenthala už oficiálne požiadalo o jeho deportáciu a postavenie pred spravodlivosť za vojnové zločiny.

A. MIKUNDOVÁ, zdroj: jta.org

Začali sa oblastné konferencie SZPB

Nosnou témou prvej, ktorá sa konala v Leviciach, boli nielen otázky rastu kvantity členstva, ale predovšetkým oživenia aktivít celej základne. Vyplývalo to tak zo správy predsedu oblastnej organizácie Jána Hamara, ako aj zo schváleného plánu činnosti na ďalšie obdobie. Rokovania sa zúčastnil tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer a primátor Levíc Štefan Mišák. Ten vyjadril SZPB vďaka za to, že poslanstvo protifašistických bojovníkov sa neustále dostáva k občanom a hlavne k mládeži.

Levická oblastná organizácia patrí vo zväze k tým menším. Má 249 členov a tí sú združení v ôsmich základných organizáciách. Nové orgány preto sústreďujú svoju činnosť nielen na zabezpečenie nárastu počtu členov, ale aj počtu základných organizácií. Pochopiteľne, že priority sa teda musia zmeniť metódy práce i hodnotenia členov

Prešporská kasáreň maľovaná, chlapi ju maľujú pesničkami, chlapi pesničkami, dievčence slzama... táto a ďalšie pesničky navodili správnu atmosféru.

funkcionárskeho aktívu oblasti. Napríklad predsedníctva oblastného výboru. Čo z toho, že účasť na jeho rokovaní bola v minulom období vyše 90-percentná, keď sa to nijako výraznejšie

neodrazilo na výsledkoch. Povedané inak, v Leviciach sa dohodli, že realizácia budúcich úloh už nebude stáť len na oblastnom predsedovi a tajomníčke.

(Pokračovanie na str. 3)

27. január: Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu

„Holokaust je jedna z najtragickejších a hanebných stránok histórie ľudstva. Obetami nacizmu sa stali milióny nevinných ľudí, ktorí prešli cez peklo táborov smrti, boli postrieľaní, umučení, zomierali od hladu a chorôb.

Koniec všetkým týmto zverstvám a neľútostnému barbarstvu položila práve Červená armáda, ktorá za-

chránila pred likvidáciou nielen židovský, ale aj ďalšie národy Európy a sveta.

Sme povinní jasne chápať, že akékoľvek pokusy prepísať históriu, prehodnotiť vklad našej krajiny do veľkého víťazstva, fakticky znamená ospravedlnenie zločinov nacizmu, odkrývajúce cestu na znovuzrodenie jeho smrtiacej ideológie.“

Vladimír PUTIN

Nový rebríček armád – Slovensko takmer bez bojovej hodnoty?

A máme to tu – čierne na bielom. Portál Global Fire Power opäť zostavoval rebríček najsilnejších armád sveta. Hodnotili ich až spomedzi 106 krajín a musíme povedať, že máme naozaj čo zlepšovať.

Najprv sa však pozrime na to, aké faktory boli pri hodnotení rozhodujúce. Index sily, na základe ktorého sa rebríček zostavuje, berie do úvahy až 50 rôznych faktorov vrátane geografickej polohy či používanej modernej vojenskej technológie. Hodnotenie neberie do úvahy faktory ako nukleárna vybavenosť (teda disponovanie nukleár-

nými zbraňami) či aktuálne politické (alebo vojenské) vedenie krajiny. Body však pridáva to, či je krajina vnútrozemská alebo prímorská, prípadne či sa na jej území realizuje výskum alebo vývoj nových zbraní.

Viac nám však napovedia jednotlivé hodnotené kategórie. V sekcii Ľudské zdroje sa hodnotí: počet obyvateľov, počet bojaschopného obyvateľstva, počet príslušníkov armády, rezervy a zdroje použiteľné na boj. V sekcii Bojové systémy sa berú do úvahy jednotlivé počty zbraní, ako sú tanky, rakety, delostrelectvo, obrnené vozidlá

a ostatné zbrane. Kategória Vzdušných síl hodnotí: bojové letky, počet lietadiel, helikoptér a potrebného leteckého príslušenstva. Námorná sila zasa berie do úvahy ponorky, bojové lode, lietadlové lode, delové člny a podobne.

Nasledujúce kategórie sú ukazovateľmi prírodných zdrojov a vyspelosti. Sekcia Prírodné zdroje skúma zásoby ropy a nerastných surovín. Kategória Logistika skúma letiská, základne, terminály, železnice, pozemné komunikácie a kasárne. Rebríček prihliada aj na fakt, koľko zo štátneho rozpočtu je

(Pokračovanie na str. 3)

Cesta za dôvodmi a pravdou

Počas výroby Bojovníka 3/2015 sme nevyžiadane dostali internetom správu, ktorá hovorila, že istý rotný v. z. Robert Bačinský písomne požiadala ministerstvo obrany SR o odobratie mu vyznamenaní NATO a vyznamenania MO SR, ktoré získal za vojenské operácie pod hlavičkou NATO v Kosove. Jeho dôvody približujeme na str. 4.

Vzhľadom na to sme okamžite písomne oslovili riaditeľa komunikačného odboru MO SR Mgr. Martina Čambalíka a v snahe potvrdiť autenticitu pisateľa a listu, potvrdiť alebo

vyvrátiť predmetnú záležitosť, požiadali sme ho o odpoveď na dve otázky:

1. Kto je to rtn. Robert Bačinský, aký má MO SR názor na jeho službu?
2. Čo si o tomto čine myslí MO SR?

Odpoveď MO SR:

Žiadny všeobecne záväzný právny predpis v Slovenskej republike neustanovuje odobratie udelených vyznamenaní. Ten, kto ich chce vrátiť, môže tak urobiť. Je to každého slobodná voľba.

Mgr. Martina BALLEKOVÁ, hovorkyňa MO SR

(Pokračovanie na str. 4)

Na zamyslenie:

Za pokusmi prepísať históriu je snaha skryť
vlastnú hanbu.

V. PUTIN

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

03

Zbavenie Ruska jeho práv v PZRE bolo neprávoplatné

Predseda Štátnej dумы RF Sergej Naryškin poznamenal, že iniciatíva Parlamentného zhromaždenia Rady Európy zbaviť Rusko právomocí v súvislosti s návratom Krymu je neplatná, pretože daný akt sa uskutočnil pod egidou najdemokratickejšej procedúry na svete – referenda.

„Podľa nášho názoru odvolávanie sa na aprílové rozhodnutie Parlamentného zhromaždenia RE je neplatné, pretože zlúčenie Krymu s Ruskom sa uskutočnilo na základe najdemokratickejšej procedúry – referenda, v ktorom sa 97 percent obyvateľov Krymu jednoznačne vyslovilo za spojenie

so svojou vlasťou,“ uvádza sa vo vyhlásení Naryškina v RIA Novosti.

„Ak sa budeme pridrižovať logiky tých, ktorí túto historickú udalosť nazývajú anexiou, tak presne takto môžu jej autori povedať, že Nemecká spolková republika anektovala východné

Nemecko, alebo Nemeckú demokratickú republiku. Logika je tu presne rovnaká,“ zdôraznil predseda Dумы a poznamenal, že Rusko takúto logiku neprijme ani v prípade Krymu a ani v prípade NDR. „My sme celkovo proti vojne štandardov,“ pripomenul.

Podľa pravda.ru, 25. január 2015

Krymskí Tatári idú podať apeláciu na zákonnosť niekdajšieho pripojenia Krymu k Ukrajine

Organizácia Krymskí Tatári – Krym – Rusko pripravuje apeláciu na Najvyšší súd RF o nezákonnosti odovzdania Krymu Ukrajine.

Predstaviiteľka Rady federácií RF Valentina Matvijenkova sa už kedysi vyjadrila, že Rada federácie pripravuje návrh zákona, ktorý bude rozhodnutie o nachádzaní sa Krymu v zostave Ukrajiny počas minulých rokov považovať za neplatné. Tento dokument bude možno prerokovaný už na jarnom zasadnutí. Podľa jej slov „prijatím rozhodnutia o odovzdaní Krymu Ukrajinskej SSR v roku 1954 bola naj-

hrubším spôsobom porušená ústava i zákony“.

„Chápeme, že Krymská oblasť bola svojho času nezákonne odovzdaná zo zostavy RSFSR do zostavy USSR, preto chceme iniciovať súdne pojednávanie tohto aktu,“ vyhlásil spolupredseda organizácie Krymskí Tatári... Šekvet Mametov. Organizácia sa nazdáva, že „prezídium Najvyššieho soviету ZSSR, RSFSR a USSR porušili ústavný poriadok zmeny územia zväzových republík.“ Podľa ich názoru na to prezídium bez referenda nemalo právo. Podanie sa vraj uskutoční v najbližších týždňoch.

Podľa topwar.ru, 19. január 2015

Ani nová „potrava pre delá“ neprinesie Kyjevu úspech

Nemecké noviny Die Welt nazvali ďalšiu ukrajinskú mobilizáciu „kompletom potravy pre delá“, od ktorej sa nedá čakať víťazstvo, píše Ruposters.

„Ukrajina nemôže zvíťaziť v tejto vojne. Je evidentné, že tragédia Ukrajiny sa nemôže skončiť. Prezident Porošenko vyhlásil mobilizáciu 50 tisíc povolancov vo veku od 16 do 60 rokov a v lete

2015 ešte raz to isté množstvo... Po trojtýždňovom výcviku budú vrhnutí na front k Donecku a Luhansku,“ píše noviny.

Ďalej Die Welt predpovedá i tak vystrašeným záložníkom existen-

ciu ruského specnazu (špeciálne jednotky zvláštneho určenia), s ktorými sa zrazia. „Postaví sa proti nim skúsená miestna domobrana, vybavená Ruskom a zakalená v boji, a aj mnohopočetný ruský specnaz. Oni sú len – potravou pre delá,“ píše autori.

Podľa topwar.ru, 21. január 2015

Bergens Tidende nazvali Obamu „prezidentom vojny“

Nórsky denník uvádza, že prezident USA Barack Obama silno rozčaroval zástancov mieru. A dokazuje to porovnaním očakávaní a reálnych činov.

„Obama dostal Nobelovu cenu mieru napriek tomu, že Američania práve v tom čase rozpúta-

li najmasovejšiu operáciu v Afganistane za celú históriu a už vtedy zneli poplašné zvony. Navyše Obama využil svoj vtedajší príhovor na to, aby obhájl nasadenie sily a filozofiu vojny, čomu zostal verný i v ďalších rokoch,“ píše autori.

Podľa ria.ru, 14. január 2015

Ako USA stratili atómovú bombu

Netrápte sa nad tým, že stratíte kľúče od bytu, auta, chaty... Na svete sú aj väčší „majstri“. USA stratili v januári 1968 pri grónskych brehoch aj atómovú bombu. Navyše sa k tomu asi 40 rokov vôbec nepriznávali. A nebyť novinárov, tajomstvom by to bolo dodnes.

V januári 1968 havaroval neďaleko americkej vojenskej základne North Star Bay bombardér B-52 so štyrmi atómovkami

na palube. Prerazil ľad a išiel ku dnu. Američanom sa síce podarilo vytriahnuť len tri bomby, ale do sveta vyslali správu, že nebezpe-

čenstvo bolo úplne zažehnané.

Vďaka vyšetrovaniu, ktoré sa rozbehlo na podnet novinárov, sa ukázalo, že Spojené štáty stratili nie jednu, ale vyše desať atómových bômb. Jeden z naposledy známych prípadov sa vraj udial v roku 2007.

Podľa dní.ru, 21. január 2015

Paul Craig Roberts: USA a EÚ sú nepriatelia Ruska a Rusko si to už musí priznať

Americký politický analytik Paul Craig Roberts silno skritizoval konanie úradov USA a EÚ na Ukrajine. Vo svojom blogu uviedol, že „obnovenie bojov zo strany Kyjeva bolo evidentné,“ a „štáty Západu sú nepriatelia Rusov a ruskej vlády.“

„Od vyhlásenia prímeria bolo očividné, že kyjevskí vazali Washingtonu budú tento čas využívať, aby sa spamätali z porážky v Doneckej ľudovej republike a začali nový útok.

Ale západné médiá budú, prirodzene, klamať o Washingtonom obnovených bojoch,“ píše Roberts a zaujímavo poznamenáva, že „západní partneri“ Ruska (sám to dáva do úvo-

dzoviek) nerozumejú diplomatickej reči.

„Ruská vláda by si mala priznať, že západné štáty sa svojimi slovami a svojím konaním vyhlásili za nepriateľov Rusov a ruskej vlády,“ tvrdí americký ekonóm, politický a ekonomický analytik Paul Craig Roberts.

Podľa ria.ru, 18. január 2015

Čo píšú iní

■ Červená armáda zachránila Európu a svet

Práve Červená armáda zachránila pred likvidáciou národy Európy a sveta, vyhlásil prezident RF Vladimir Putin vo svojom vystúpení k účastníkom spomienkového večera – rekviev venovaného 70. výročiu oslobodenia väzňov Osvienčimu a Medzinárodnému pamätnému dňu obetí holokaustu.

„Mali by sme jasne chápať, že akékoľvek snahy prepísať dejiny a prehodnotiť vklad našej krajiny do veľkého víťazstva znamenajú fakticky ospravedlnenie nacistických zločinov a otvárajú cestu k obrode jeho smrtiacej ideológie,“ podotkol ruský prezident.

Podľa Hlas Ruska, 26. január 2015

■ ...úloha Ukrajincov pri oslobodzovaní Osvienčimu

Ukrajinci zohrali hlavnú úlohu pri oslobodzovaní koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau, vyhlásil námestník šéfa kancelárie prezidenta Ukrajiny Valerij Čalyj.

Vyjadril tým neformálnu podporu poľskému ministrovi Schetynovi, ktorý to dokazoval jediným faktom, že ako prvý prerazil osviečimské brány tank, ktorý riadil Ukrajinec Igor Pobirčenko.

Podľa vz.ru, 23. január 2015

■ Hitchcockov príbeh o holokauste

Hollywoodski režiséri Brett Ratner a Andre Singer vytvorili dokumentárny film, základom ktorého sa stal príbeh Alfreda Hitchcocka o holokauste, oznámil Newsweek.

V Hitchcockovej vlasti (V. Británia) bol podľa herečky Heleny Bonhamovej Carterovej tento film dlho zakázaný. Nový triler Night Will Fall mal premiéru na kanále HBO 26. a 27. januára 2015 pri príležitosti 70. výročia oslobodenia Osvienčimu.

Dokumentárny film obsahuje nielen retrospektívne materiály Hitchcocka, ale aj rozhovory s historikmi a pracovníkmi múzeí i s obeťami, ktoré holokaust prežili.

Newsweek vysvetľuje, že projekt, zameraný na zverstvá nacistov v koncentračných táboroch, bol objednaný britskou vládou po kapitulácii Nemecka v roku 1945. Hitchcock súhlasil a hneď na ňom začal pracovať. Ibaže v júli bol Winston Churchill odídenny a vzápätí britské úrady projekt zatvorili. Hotové materiály putovali do múzejných archívov.

Newsweek spresňuje, že Hitchcock použil v dokumente zábery, ktoré nakrútili nacisti v tábore Bergen-Belsen, Dachau a Auschwitz, ktoré sa našli po ich oslobodení. Ďalšie materiály tiež nakrútili britskí, americkí a sovietski kameramani.

Podľa lenta.ru, 18. január 2015

■ Následky „novej slobody slova“

„Nová sloboda slova“ o 2. sv. vojne sa môže podľa predsedu zahraničného výboru Dумы Alexeja Puškova stať hrozbou, že takmer celý svet bude za osloboditeľov Európy od fašistov považovať Američanov (ich obeť pri oslobodzovaní Československa dosiahli asi 200 vojakov, Červenej armády asi 144 000 – pozn. redakcie Bojovník).

„Ak zvíťazí nová sloboda slova o druhej svetovej, tak všetci si budú čoskoro myslieť, že Osvienčim a celú Európu oslobodili USA a deduško Baracka Obamu,“ napísal Puškov na Twitteri.

Podľa vz.ru, 18. január 2015

■ Britský pubescent vytvoril Lego-holokaust

16-ročný Liverpoolčan John Denno si splnil školskú úlohu o holokauste tak, že si zvolil niekoľko epizód z dejín Nemecka rokov 1933–1945 a stvárnil ich prostredníctvom Lega. Vytvoril k tomu aj niekoľko reálne existujúcich osôb, Hitlera, Stalina... Po skončení prác povedal, že ho šokoval rozsah holokaustu, ktorý spoznal.

Samozrejme, že za toto dielo sa mu učiteľ odvdáčil najvyššou známku, ale popularitu mu vyjadrili aj sociálne siete. Jemné výhrady mali iba používatelia Redditu, že opomenul dôležitú etapu ruských dejín. Britský školák na to zareagoval, že nevyklučuje návrat k tejto téme aj v budúcnosti.

Podľa pravda.ru, 17. január 2015

■ Pošta Ruska je urazená

A spôsobilo to porovnanie jej novej uniformy s nacistickou. Predstaviiteľ Pošty Ruska však uviedol, že mundúr ruskej pošty pripomínal armádu rovnosť už od čias Petra I.

Z oficiálneho stanoviska tiež vyplýva, že uverejnená fotografia novej rovnosť nezodpovedá skutočnosti, pretože oficiálny poštový mundúr je tmavomodrý, ale grafik ho vo fotoshope zafarbil do čierna.

Podľa ria.ru, 13. január 2015

Začali sa oblastné konferencie SZPB

(Dokončenie zo str. 1)

Čo teda Levice potrebujú? Vraj aj hľadanie nových foriem zviditeľňovania činnosti organizácie na verejnosti. Päta ich tlačí najmä v činnosti málopočetných základných organizácií – Pukanec, Žemberovce, Bátorovce a Nová Dedina. Dá sa povedať, že tie len prežívajú. Nemajú ani len pravidelné členské schôdze a v podstate sú bez akéhokoľvek vnútrozväzového života.

Správa o činnosti odhalila, že príčinou takéhoto neutušeného stavu je nezaujem o výkon základných zväzových funkcií. Nielen predsedu ZO SZPB, ale aj členov výboru. Predsedníctvo oblasti preto už prerokovalo delegovanie konkrétnej patronátnej pomoci týmto základným organizáciám. V prvej etape pôjde najmä o pomoc pri organizovaní rozvoja ich vnútrozväzového života vrátane orientácie obsahového zamerania činnosti. V neposlednom rade sa však členovia predsedníctva budú aj priamo podieľať na vyhľadávaní nových členov SZPB v týchto obciach. Oblastná konferencia si predsavzala nedopustiť zopakovanie situácie z Hronoviec, kde z dôvodu nevhodného výberu

predsedu zanikla celá organizácia.

Takéto nebezpečenstvo nie je celkom zažehnané, pretože to isté hrozí aj základnej organizácii v Bátorovciach. I keď kroky na zlepšenie situácie, vrátane nadviazania užšej spolupráce s miestnou samosprávou, už podniknuté boli.

Potenciál na znovuzrodenie

V rámci rozvoja členskej základne majú levickí protifašisti prvé kroky na znovuzrodenie dávnejšie zaniknutých organizácií už za sebou. Vynikajúce je, že na to idú ruka v ruke aj s mnohými starostami. A tak sa v budúcnosti možno oživia základné organizácie SZPB v Devičanoch, Rybníku, Drženiciach, Starom Tekove, Hronských Kľačanoch, Podlužanoch a v Kalnej nad Hronom.

Otvorenú nespokojnosť vyjadril predseda J. Hamar zo spolupráce so školami. „Musíme byť ešte dôslednejší v spolupráci so základnými i strednými školami a spoločne hľadať nové formy spolupráce, ktoré sa musia dostať do ich plánov práce, čím sa vyhneme nárazovosti a hľadaniu vhodných termínov. V spolupráci s Múzeom SNP v B. Bystrici

musíme zrealizovať seminár pre učiteľov k histórii SNP a k oslobodzovaniu miest a obcí našej oblasti.“

Správa sa pozitívne vyjadřila o aktívnom vnútrozväzovom živote väčších základných organizácií. Napr. v Tlmačoch, Leviciach, Želiezovciach a v Čajkove. Aj diskusné vystúpenia poukázali, že tieto organizácie fungujú viacgeneračne, čiže spolupracujú aj s mládežou. Pre žiakov základných škôl organizujú súťaže, pre svojich členov a spoluobčanov uzatvárajú partnerstvá so ZO SZPB z iných okresov, s JDS (i cezhraničné, Maďarsko: Jozef Kanyuk, člen ZO SZPB Želiezovce, v rámci spolupráce s protifašistickou organizáciou v Budapešti vystaví na pozvanie maďarskej strany pri príležitosti oslobodenia Budapešti 17 svojich obrazov). Ďalej usporadúvajú stretnutia s jubilantmi, rôzne výstavy vlastných ručných prác a umeleckých diel... Formálna autorita týchto organizácií je taká, že sa bez nich nezaobídu ani miestne politické, spoločenské a kultúrne podujatia.

Levickí protifašisti tiež poskytli záštitu na vytvorenie Občianskeho združenia Na obnovu a využívanie

Viliam Longauer odovzdáva Jánovi Hamarovi Medailu M. R. Štefánika I. stupňa – za významnú činnosť v presadzovaní pokrokových demokratických a humanitných tradícií a odkazu boja za slobodu a proti fašizmu.

pamätníka Červenej armády na vrchu Vápnik.

Počas rokovania sa levickí protifašisti posťažovali, že niektorí sa nedostali medzi účastníkov cesty na Duklu na oslavy 70. výročia KDO. Zástupca ústrednej rady im k tomu poskytol informáciu, ako je to s centrálnym zabezpečením autobusov od ministerstva obrany. Pre úplnosť však treba dodať, že tento problém nie je nový (ministerstvo obrany má tiež obmedzené prepravné kapacity) a preto si niektoré oblastné organizácie zabezpečujú dopravu

svojich členov vlastnými silami.

Prekvapujúca informácia zaznela na konferencii aj v súvislosti s odberom dvojtyždenníka Bojovník. Z celej oblastnej organizácie ho má objednaných len 28 členov. Konferencia skonštatovala, že Bojovník si „zaslúži, aby ho odoberal každý člen“, a preto sa táto téma odrazila aj v uznesení. Vráťane nevyhnutnosti zvýšiť vlastnú dopisovateľskú aktivitu.

Za predsedu OblV SZPB v Leviciach bol opätovne zvolený Ján Hamar. **Vladimír DOBROVIČ**

Nový rebríček armád – Slovensko takmer bez bojovej hodnoty?

(Dokončenie zo str. 1)

uvoľnených na sektor obrany v kategórii **Financie**. V kategórii **Geografia** sú zaujímavé: poloha, rozloha, blízkosť morí a tiež pohoria. Cenné body vie dodať aj **sekcia Región**, kde sa prihlíada, či je krajina európska, africká, škandinávská, ázijská atď.

Aktuálny rebríček

V prvej trojke sú odvekí rivali: USA, Rusko a Čína. Po nich nasleduje India, Veľká Británia, Francúzsko, Nemecko, Turecko, Južná Kórea a prvú desiatku uzatvára Japonsko. Slovensko získalo 71. miesto, ale naši českí susedia sú ďaleko pred nami

na 30. mieste, Poľsko je na 18. mieste, Ukrajina na 21. mieste, Rakúsko na 36. mieste a Maďarsko na 61. mieste.

Najhoršie v hodnotení dopadli krajiny Afriky a tiež strednej a južnej Ameriky. Na poslednom, 106. mieste, je Tanzánia.

A. MIKUNDOVÁ, podľa globalfirepower.com

14. JANUÁR

Rakúska vláda hľadá možnosť, ako vyvlastniť rodný dom Adolfa Hitlera v meste Braunau am Inn. Ide o posledný pokus zabrániť, aby sa táto budova stala miestom stretnutí prívržencov niekdajšieho nacistického vodcu. Predstavitelia miestnej samosprávy sa už dlhší čas sťažujú na návštevy neofašistov v meste. Ministerstvo vnútra už viackrát prejavilo majiteľke ochotu odkúpiť štyri roky opustený objekt, no tá to odmietla.

20. JANUÁR

Polícia evakuovala návštevníkov budapeštianskej zoolgickej záhrady po tom, čo na ulici Vágány pri stavebných prácach našli delostrelecký granát. Kým pyrotechnici identifikovali výbušninu, odklonili na štyri hodiny z okolia aj autobusy, uzatvorili niekoľko úsekov ulíc v okolí a nepremávali ani vlakové spoje na Západnú stanicu. Zvieratá však zostali v zoo. V centre Budapešti sa pomerne často nachádza nevybuchnutá výbušnina z 2. sve-

tovej vojny. Bitka o maďarskú metropolu sa skončila po dlhých týždňoch víťazstvom Červenej armády 13. februára 1945.

21. JANUÁR

Lutz Bachmann, líder protiislamských protestov, ktoré niekoľko

stalo sa VO SVETE
14. 1.–23. 1. 2015

mesiacov každý pondelok organizujú v Drážďanoch, na Facebooku napísal, že utečenci zo zahraničia sú zvieratá a príživníci. Za tieto slová sa síce ospravedlnil a z čela hnutia Pegida odstúpil, no v zdôvodnení vôbec nespomenul fotografiu, na ktorej pózuje ako bývalý nacistický diktátor. „Každý politik, ktorý pózuje ako Hitler, je buď totálny idiot, alebo nacistička,“ reagoval nemecký vicekancelár Sigmar Gabriel. „Rozumní ľudia nasledujú blázna a slušní ľudia zas nacistov.“

Drážďanská prokuratúra už začala konanie pre podozrenie z vyvolávania nenávisti.

23. JANUÁR

Odvolačí krajský súd v Brne vyhlásil definitívny oslobodzujúci verdikt pre troch mužov obžalovaných v kauze vydania knihy Hitlerových prejavov. Štátny zástupca (prokurátor) ju vnímal ako podporu nacizmu, ale súd rozhodol, že jej vydaním sa nespáchal trestný čin. Predseda senátu to vysvetlil: „Bola vojna a Hitler vo svojich prejavoch reagoval na aktuálne udalosti. Nejde o vyhlásenia, z ktorých by mohli čerpať ďalšie generácie.“ Štátnemu zástupcovi prekážali najmä predhovory historika Beera, ktorý opísal Hitlera ako mierumilovného človeka, snažiaceho sa o mier medzi národmi a vážiaceho si český národ. Navyše, obžalovaní majú kontakty s popieračmi holokaustu a extrémistickými organizáciami a sú napojení na webové stránky neonacistických združení. **(ao)**

Glváč: ...sme povinní vzdať úctu obetiam

Minister obrany SR Martin Glváč si 19. 1. v maďarskej obci Hejce a na vrchu Borsó pripomenul pamiatku 42 obetí najväčšieho leteckého nešťastia v histórii Ozbrojených síl SR.

Presne pred deviatimi rokmi – 19. januára 2006 –

sa len pár kilometrov od slovenských hraníc zrútil vojenský špeciál, ktorý z Kosova viezol príslušníkov slovenského kontingentu KFOR. Nehodu prežil jediný vojak, dnes kapitán Martin Farkaš.

Podľa mosr.sk, 19. január 2015

Rusi zverejnili unikátne dokumenty o Osvienčime

Ministerstvo obrany po prvýkrát uverejnilo dokumenty z Ústredného archívu o oslobodení väzňov v koncentračnom tábore Auschwitz-Birkenau Červenou armádou. Prístupné sú na stránke Ministerstva obrany RF (http://function.mil.ru/news_page/country/more.htm?id=12006359@egNews).

Ide o „15 unikátnych dokumentov, časť z nich bola doteraz tajná a prístup k nim mal obmedzený okruh špecialistov“. Konkrétne sú to bojové hlásenia veliteľstiev zväzkov a útvarov 1. UF: bojový denník 472. streleckého pluku, politické hlásenie náčelníka PO 100. streleckej divízie, náčelníka PO 60. armády a bezprostredných osloboditeľov koncentračného tábora Osvienčim. Okrem toho sú tam správy vojenských dopisovateľov Komsomolskej pravdy a Pravdy kpt. Krušinského a pplk. Polevého, ktorí sa v tábore ocitli ako prví.

Záujemcovia sa stretnú aj so svedectvami väzňov, ktorí Osvienčim prežili, so svedectvami miestnych obyvateľov... čiže s dokumentmi, ktoré obsahuje bulletin 1. UF a boli použité aj na tribunály v Norimbergu.

Ministerstvo obrany RF tiež po prvýkrát uverejňuje archívne dokumenty o náladách, s akými Poliaci vítali vojakov Červenej armády na oslobodených územiach. * * *

Nie je tajomstvom, že toto všetko rozpútala nevedomosť ministra zahraničných vecí Poľska Grzegorza Schetynu, ktorý 21. januára cez éter Poľského rozhlasu vyhlásil, že koncentračný tábor Auschwitz-Birkenau oslobodzovali predovšetkým Ukrajinci.

My by sme poľskému minis-

trovi odporučili, aby si od svojich učiteľov pýtal časť školného, pretože o tejto časti dejín ho príliš veľa nenaučili.

A že je to pravda, to nepriamo podporili aj poľskí novinári (Dziennik.pl), ktorí poslali svojmu ministrovi list a „ľahák“ zo zemepisu a dejepisu, ktorý mu vraj má pomôcť vyvarovať sa nových nezmyslov vo svojich vyjadreniach.

K danej téme tiež dodali, že ich minister už vie, že v zostave 1. UF nebojovali len Ukrajinci a že v 1. bieloruskom fronte nebojovali len Bielorusi, ale aj Poliaci. Pri tomto ministra vopred varovali, aby sa pri návšteve Minska nebdaj nenechal uniesť a začal vyjadrovať vďaka poľským vojakom za oslobodenie Bieloruska.

„Červená armáda nenosila červené uniformy a ani Červené more nikdy nebolo červeným. I keď s obťažami sa nedá súhlasiť, že by Čierne more v noci nevyzeralo čierne. Ak však rozhovor pôjde o Červenej armáde, tak vždy sa dá s presvedčením tvrdiť, že mala červenú zástavu,“ píše poľský web.

Poľská redakcia vzala svoje rady ministrovi naozaj od podlahy a pre istotu ho školila ďalej. Napríklad ho upozornila, že „Krištof Kolumbus“ nie je prezidentom Kolumbie a že „Indiáni nepochádzajú z Indie“.

Vladimír MIKUNDA

Veteráni 2. sv. vojny navrhli Merkelovej spoločný boj s nacizmom na Ukrajine

Ruskí veteráni druhej svetovej vojny požadujú od nemeckej kancelárky Angely Merkelovej objasnenie politiky nemeckej vlády a odsudzujú obrodzenie nacizmu na Ukrajine, oznámila (vo štvrtok 22. 1.) volgogradská administratíva.

Vo Volgograde sa konal okrúhly stôl Lekcia pamäti, ktorého účastníci boli veteráni druhej svetovej vojny a aj zástupcovia verejných organizácií, študenti a profesori vysokých škôl. Hovorilo sa o následkoch nacizmu a o cestách boja s ním.

Výsledkom okrúhleho stola sa stal list veteránov adresovaný nemeckej kancelárke Angele Merkelovej.

List živých

Vážená Frau Merkelová!

V roku 70. výročia víťazstva nad nacizmom my, veteráni tej hroznej vojny a účastníci jej najstrašnejšej bitky, pozorujeme, ako Európu obchádza príznak – príznak hnedého moru. Tentoraz sa semeniskom nacizmu stala Ukrajina, kde od ideológie s ultranacionalistickým, antisemitským a nenávisným zameraním voči ľuďom prešli k praxi – k fyzickému násiliu, k likvidácii inak zmýšľajúcich ľudí, k vraždeniu ľudí na základe etnickej nenávisťi a neprijatia inej kultúry.

Pred nami tak vyvstávajú známe obrazy. Fakľové pochody, hrdlorezi v uniformách s nacistickými znakmi, zdvíhajúci ruky v nacistickom pozdrave, štátnou políciou ochraňované fašistické prehladky v centre Kyjeva, vyhlásenia o podriadenosti niektorých národov. To všetko sme už videli a vieme, aké to má následky. Na Ukrajine tlejúci a posledné desaťročie podporovaný hnedý mor pretrhol hrádzu a stal sa príčinou krvavej občianskej vojny. Nacistické útvary, také ako Pravý sektor, takzvaná Národná garda a mnohé neformálne, ale dobre vyzbrojené prápory typu Azov, likvidujú obyvateľov východu Ukrajiny

za podpory ukrajinskej armády, armádneho letectva a ťažkého delostrelectva. Mierumilovných obyvateľov zabíjajú jednoducho len preto, že chcú rozprávať svojou materčinou, za to, že majú iný názor na budúcnosť svojej krajiny, za to, že nechcú žiť v štáte, ktorému vládnu banderovci.

Títo prívrženci takzvanej Ukrajinskej osloboditeľskej armády, ktorá, a to by sme Vám, Frau Merkelová, chceli pripomenúť, bojovala počas druhej svetovej vojny ako súčasť Wehrmachtu a tiež divízie SS Galizien a osobitne sa vyznamenala pri zárokoch proti sovietskym židom, dosiahli to, že sú oslavovaní ich ideoví otcovia a dedovia.

Na počesť nacistických zločincov sú pomenúvané ulice ukrajinských miest!

Dejiny 20. storočia sú na Ukrajine prepisované priamo pred našimi očami! Môžeme sa teda vôbec čudovať, že dnešní banderovci s fanatickým leskom v očiach, ktorý tak dobre poznáme my veteráni z frontov 2. sv., zo stalingradskej bitky, oslepení nenávisťou vyzývajú, aby bol zo zemského povrchu vymazaný Donbas, aby obyvateľia východu krajiny boli vypálení napalmom! Existujú dokumentárne dôkazy toho, ako ľudí zabíjali len preto, že mali pripnutú georgijevskú stužku, tento symbol víťazstva nad fašizmom.

Frau Merkelová, pravda je taká, že na Ukrajine bez prekážok buráca nacizmus! Tu nejde len o jednotlivé antisemitské výroky v parlamente alebo o články o prevahe jednej rasy nad druhou nie príliš vzdelačných ľudí. Sú to rozsiahle a krvavé

zločiny, obeť ktorých sa už rátajú na stovky a tisíce. Lenže Západ zaujíma veľmi čudný postoj, ktorý my nechápeme. Dá sa vysvetliť aj ako nadržovanie ukrajinskému nacizmu. Práve takto si vysvetľujú na Ukrajine postoj Európy a práve takto ho začína prijímať aj ruský ľud. Preto by sme veľmi radi vedeli, čo tomu hovorí nemecký ľud na základe svojich národných historických skúseností?

Veľmi radi by sme sa dozvedeli Váš názor, názor človeka, ktorý stojí na čele veľkého národa, národa, ktorý kedysi ochorel na hnedú chorobu, ale za cenu obrovských obetí sa dokázal z nej vyliečiť. Vieme, ako vo Vašej krajine všetci bojujú s akýmikoľvek prejavmi nacizmu. A verte, že si to vážime. O to zložitejšie je pre nás pochopiť, prečo, keď už tak starostlivo odstraňujete akékoľvek možné výhonky nacizmu vo svojej krajine, pripúšťate jeho rozsiahle prejavy v inej časti Európy? Prečo európski lídri organizujú pochod na podporu francúzskych karikatúristov zabitých islamskými teroristami, ale neorganizujú pochod proti fašizmu na Ukrajine? Prečo sa na takýchto pochodoch zúčastní najvyšší predstaviteľ štátu, ktorý dal rozkaz na likvidáciu vlastného obyvateľstva? Prečo si 12 francúzskych obetí zasluží pozornosť a tisíce zabitých Rusov a Ukrajincov nie? Viete vlastne, koľko detí bolo zabitých na východe Ukrajiny hrdlorezmi s nacistickým hákovým krížom na uniforme? A chcete to vôbec vedieť? Poskytneme Vám túto informáciu, ak ju nemáte k dispozícii.

Prečo sa európske národy pokojne prizerajú masovému násiliu na Ukrajine? Alebo sa o tom vo Vašich médiách nehovorí? V čom teda spočíva tá slávna nezávislosť? V nezávislosti na faktoch? Na pravde? V čom je skutočný cieľ Vašich eko-

nomických sankcií? Oslabiť Rusko ako veľmoc? Podporiť nacizmus na Ukrajine? Alebo jednoducho znehodnotiť naše dôchodky, ktoré dostávame ako účastníci druhej svetovej vojny?

Vážená Frau Merkelová, z pochmúrnych dejín sme si vzali niekoľko ponaučení:

1. Prepisovanie dejín je priamou cestou k nacizmu.

Tým sa začali všetky európske fašistické režimy v 20. a 30. rokoch. Rovnakou cestou sa vydala aj Ukrajina: od prepisovania školských učebníc dejepisu k masovej demontáži sovietskych pomníkov. Vrcholom klamstva sa stalo vyhlásenie ukrajinského premiéra Jaceňuka v rozhovore pre nemecké médiá o invázii Sovietskeho zväzu do Nemecka a na Ukrajinu! Zaujímalo by nás Váš názor, názor najvyššieho predstaviteľa štátu, v ktorom tým, ktorí popierajú holokaust, hrozí reálne odňatie slobody.

2. Hľadanie vinníkov je prejavom nacizmu.

Fašistické režimy pripisujú všetky svoje neúspechy jednotlivým etnickým, sociálnym a náboženským skupinám. V tých dávnych rokoch to boli židia a komunisti. Na súčasnej Ukrajine označujú za vinníkov Rusov, Rusko ako také a obyvateľov východu svojej krajiny.

3. Keď sa nacizmus objaví v jednej krajine, po nej sa mor rozšíri po celom svete.

Nedá sa podporovať nacizmus v jednom štáte a nazdávať sa, že neprekročí jeho hranice. Vlna nacizmu zasiahne všetkých, nezabrániť jej v tom žiadne štátne hranice. Práve preto sa nacizmus nazýva hnedý mor. Nacizmus treba zastaviť hneď v zárodku, inak príde aj do vášho domu.

4. Nacizmus sa nesmie ignorovať, s ním treba len bojovať.

Ak si niekto myslí, že od ukrajinského nacizmu sa stačí len odvrátiť, nevnímať si ho, potom sa veľmi mylí. Podstata nacizmu je taká, že dokonca svoje ignorovanie považuje za podnecovanie, za prejav svojej sily. Nacizmus nezostane lokálnym (viď. predchádzajúci bod), môže len rásť a rozvíjať sa!

Jedinou cestou, ako sa dá nacizmu čeliť, je preto tvrdý a aktívny boj s ním.

5. Najdôležitejšou zbraňou v boji s nacizmom v jeho ranom štádiu je pravda.

Práve pravda môže poraziť nacizmus. Ak ukazujeme podstatu nacizmu, ktorou je nenávisť k ľuďom, ktorá sa prejavuje v jeho ideológii, vo vyhláseniach jeho stúpcov, v konkrétnych zárokoch proti ľuďom, potom bojujeme s nacizmom ako takým. Historická pravda je najlepším preventívnym prostriedkom proti nacizmu. Ak by pred mladými Ukrajincami ich vláda netajila reálne dejiny vlastnej krajiny a jej ľudu, potom by bolo stúpcov nacizmu na Ukrajine omnoho menej. Súčasné médiá v tom hrajú obrovskú úlohu. Môžu byť formovať nacizmus, alebo mu čeliť.

Vážená Frau Merkelová! Rusko ako nástupca Sovietskeho zväzu plní osobitné historické poslanie. Pred 70 rokmi sme skoncovali s nacizmom v Európe a zaplatili sme za to v tej vojne obrovskými obeťami. My, účastníci stalingradskej bitky, sme nadľudským úsilím zlomili historický vývoj. A nielen náš, ale aj európsky a svetový. Preto nemôžeme pripustiť, aby sa nacizmus opakoval. Navyše v našom susedstve! Bojovali sme a budeme s týmto zlom bojovať! A navrhujeme Vám, aby sme bojovali spoločne.

Jeden hrdina legendárneho a u nás veľmi obľúbeného filmu, ktorý je prototypom reálne existujúceho nacistického bossa, vo filme vyhlásil: Akonáhle namiesto slova „vitajte“ niekde povedia „hajl“, potom vedzte, tam na nás čakajú, odtiaľ začneme svoje veľké obrodzenie.

Frau Merkelová, na Ukrajine sa „hajl“ ozýva odvšadiaľ, neskrývane a div že nie s podporou úradov. Je už načase, aby tieto temné sily zastavil celý európsky svet! Veľmi dúfame, že všetok nemecký ľud, rovnako ako všetky ostatné európske národy, spolu s ruským ľuďom udušia túto ohavnosť v zárodku!

Fašizmus neprejde! Nech žije mier!

Podľa Hlas ruska (czech.ruvr.ru), 22. január 2015

S čím bojujú partneri?

Sme pre vecný dialóg s nemeckou stranou, avšak Bernd Posselt pre nás vierohodným partnerom nie je. Nepovažujeme za vhodné a múdre, že tento politik, novinár a hovorca sudetonemeckého krajského združenia dostal priestor v Udalostiach a komentároch, vysielaných vo verejnoprávnej ČT dňa 11. novembra 2014.

Je ťažké uveriť úsiliu o zmierlivý tón človeku, ktorý prezidentské dekréty, nielen ním omylom označované za Benešove, ešte celkom nedávno charakterizoval ako nebezpečný rakovinový nádor na európskej jurisdikcii, ktorý musí byť konečne odstránený a ktorý podľa neho patrí na smetisko dejín, keďže ich ďalšia existencia zbytočne zaťažuje spoločnú budúcnosť Čechov a Nemcov.

ČSBS: Posselt nie je pre nás vierohodným partnerom

Dá sa vôbec brať vážne jeho vyjadrenie v ČT, keď ešte v júni 2014 v Augsburgu v prejave pri záverečnom zasadnutí 65. sudetonemeckého zjazdu vyhlásil, že dekréty podľa neho oživujú ducha nacionalizmu, ktorý viedol k rozpútaniu oboch svetových vojen. Česko by sa malo vraj od tejto hroznej príľaže oslobodiť.

V rámci projektu Rozhovory cez hranicu B. Posselt vystúpil v Prahe v diskusii organizovanej Knižnicou Václava Havla, aby pohovoril o česko-nemeckých vzťahoch štvrtého storočia od novembra 1989.

Je treba hovoriť o minulosti, teda o jej temných stránkach, vziať si z nich ponaučenie pre budúcnosť. K dialógu je však potrebné vyberať si partnerov prístupných objektívnemu pohľadu. Za takého

rozhodne B. Posselta ani SKZ nepovažujeme.

Z prejavov B. Posselta vane snaha minulosť revidovať, upravovať tak, ako by sa začínala až s koncom druhej svetovej vojny v roku 1945, zamlčovať dôležité fakty, ako napr. nezastupiteľnú úlohu Sudetonemeckej strany na rozbití Československa, mníchovskú dohodu, vyčinenie sudetonemeckého freikorpsu v našom pohraničí, protektorát, ale tiež skutočnosť, že predvojnové Československo bolo k národnostným menšinám – teda aj k Nemcom – v Európe najliberálnejšie. Za povšimnutie stojí, že z jeho reči v ČT sa vytratilo všetko, čo dlhé roky hlásal. Otázka znie, prečo, a čo tým sleduje?!

Ústredný výbor ČSBS

Podľa Národní Osvobození č. 1/2015

Otvorený list ministrom obrany SR a vláde SR

(Dokončenie zo str. 1)

– žiadosť o odobratie vyznamenani z vojenských operácií ASR pod hlavičkou NATO poslal rtn. v. z. Robert Bačinský.

V liste píše:

Vraciam dve spomínané vyznamenania, pretože sa nesmierne hanbím za svoju službu v tej najzločineckejšej a najneľudskejšej organizácii, aká bola kedy založená, a pretože sa mi hnuší diktátorská politika USA, ktorú po celom svete pre svoje sebecké záujmy stále častejšie presadzuje aj pomocou NATO.

Viac: <http://www.hlavnespravy.sk/tentokrat-slovensky-vojak-vratil-vyznamenania-hanbim-sa-ze-som-sluzil-pre-zlocinecku-organizaciju-nato/521375>

Po stopách osloboditeľov

V sobotu 17. januára 2015 sa konal 38. ročník Pochodu vďaka po stopách osloboditeľov, ktorým si turisti pripomenuli slobodu, ktorá sa do Brezna vrátila 31. januára 1945. Podujatie už tradične usporadúvajú miestna ZO SZPB č. 2 a Mestský športový klub Brezno.

Trasu z Čierneho Balogu do Brezna, známu ako memoriál Jána Zemku (zakladateľ pochodu, priamy účastník SNP, športovec a funkcionár SZPB), tentoraz absolvovalo okolo 50 Brežňanov.

Otvorenie pochodu sa konalo na námestí pri mramorovom srdci oslobodenia. Pietny akt kladenia vencov uskutočnil nový primátor Tomáš Abel a prednostka okresného úradu Alena Káánová. Po ňom sa k prítomným prihovril predseda ZO SZPB Milan Kováčik. Priblížil, aké obete priniesli sovietske a rumunské vojská pri oslobodzovaní Brezna.

Boj o Brezno a neďalekú obec Valaskú (lebo front zastal od 31. januára do 7. marca 1945 na južnej hranici mesta Brezno – Lúč-

ky, pred valašianskym chotárom) si vyžiadal naozaj veľké obete. Napríklad len počas bojov o kótu Lúčky – Hnusnô, odkiaľ Nemci päť týždňov delostrelecky obštreľovali Brezno, padlo 52 sovietskych a 3000 rumunských vojakov, 72 miestnych občanov a 23 Nemcov. Podľa kronikára Antona Kúdelku z Valaskej sa na veľkých obetiach rumunských vojakov podpísali najmä tuhá zima, nedostatočné oblečenie a obutie, premočenie a zlé zásobovanie potravinami.

Pri monumentálnom pamätníku SNP nad obcou Čierny Balog sa po príhovoroch starostu Františka Budovca tajomníka obľasťnej organizácie Antona Pôbiša pripojilo k Pochodu ďalších asi 40 miestnych turistov. Niekoľký-

mi vetami ich povzbudila aj Alena Káánová.

Pravdou je, že výhľady z náhornej plošiny Koreňová tohto roku pre hmlu nikoho neuspokojili, no príjemný zážitok sa i tak dostavil, pretože členovia SZPB Ivan Ištván, Ján Zemko a Milan Medveď pripravili pre pochodujúcich vatru, okolo

ktorej sa čoskoro rozprestrela vôňa opekačky a tatranského čaju.

Najstarším tohtoročným účastníkom bol 77-ročný Milan Pivovarčí a najpočetnejšou skupinou bola rodina Jána Zemku, po ktorom je toto podujatie aj pomenované. Tá sa poschádzala aj z Bratislavy a na trasu sa vydala aj

s niečo vyše ročnou pravnučkou Laurou. Klobúk dole, ani ju a ani trojročného pravnuka Tibora nikto nepočul ani len zaplakal.

Medzi cezpoľnými sa objavila aj Mária Fedorová z Heľpy, ktorá sľúbila, že nabudúce došikuje aj ďalších.

Milan KOVÁČIK, snímka Milan Pivovarčí

Ako prišla sloboda do L. Hrádku

Podstatná časť mladých občanov Liptovského Hrádku nepozná, ako došlo k oslobodeniu ich mesta. Viac si to pamätajú deväťdesiatroční obyvatelia

vedľajšej Liptovskej Porúbky, pretože po oslobodení, keď išli do Hrádku, prechádzali popri starej budove zvanej Pálenica.

Budova pred mestom Lipt. Hrádok, zvaná Pálenica, na ktorú bola sústredená delostrelecká paľba a útok pri oslobodzovaní mesta. Nemecké Tigre pálili spoza starej časti budovy (vľavo).

Tá bola zničená od delostreleckých granátov, hospodárska budova bola vyhorená a pozostatky hospodárskych zvierat sa nachádzali do sto metrov od nej.

Keď bolo 31. januára 1945 už počuť kanonádu od Kráľovej Lehoty, obyvatelia tejto Pálenice sa začali sťahovať do pivníc. Starosta ju síce nariadil opustiť, pretože sa mohla stať terčom postupujúcej Červenej armády, no my sme ju neopustili.

Po dvore pobehovali malé skupiny nemeckých vojakov, dobýjali sa do bytov a na tých, ktoré boli uzamknuté, rozbíjali okná. Keď vošli k nám, po poľsky hovoriaci vojak v nemeckej uniforme povedal, že hľadajú partizánov – vraj sa im niekde stratili.

Za našou staručkou Pálenicou sa schovávali dva nemecké Tigre a pred budovou bol zamrznutý kanál (na zásobovanie Drevoimpregny vodou), ktorý vojaci využili ako zákop. Nastavali doň mínometry, ľahké i ťažké guľomety a protitankové pásty.

Keď nám začali na hlavy dopadať delostrelecké granáty, Tigre vychádzali strieda-

vo spoza budovy a pálili na postupujúcu Červenú a našu armádu. Nemci behali po dvore, bytoch a pivniciach ako šialení. Sledili po partizánoch a keď nikoho nenašli, zapálili hospodársku budovu. Nato sme my staršie deti vybehli z pivníc a pod paľbou sme otvárali maštale, kde boli kravy, ovce a kozy, ktoré si Nemci nestačili pri ústupe pobrať. Z dobytku ostali kusy mäsa v okolí 20 metrov.

Celý deň sa bojovalo o našu Pálenicu. K večeru, keď plameň horiacej budovy osvetľoval celé okolie, naraz kanonáda stíchla a začali sa objavovať naši vojaci Svobodovej armády. Keď vošli do pivníc, dievčatá, mamky a babky so slzami v očiach ich vybozkávali a dali im domáci chlieb so „šmalcom“.

Oslobodenie Pálenice bolo v podstate oslobodením celého Liptovského Hrádku, v ktorom sa už nachádzali dve skupiny partizánov.

(Podľa skutočnej udalosti, ktorú autor zažil ako 13-ročný.)

Ladislav NEUWIRTH, Senec

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Zo slávnostnej schôdze pri výročí oslobodenia

Čaňa sa 18. januára 1945 dožila dvojnásobného oslobodenia. Jednak to bolo spod takmer sedemročnej okupácie Maďarska (na základe Viedenskej arbitráže 2. 11. 1938) a zároveň aj spod fašistickej nadvlády.

15. decembra 1944 prišlo do Čane maďarské frontové vojsko. Za nimi prišli Nemci, ktorí boli umiestnení za Čaňou, Žďaňou a za Gyňovom. Frontové boje, ktoré trvali takmer 5 týždňov, prinútili obyvateľov prežiť to v pivniciach... A aj tak bolo zabitých 6 ľudí. Ďalších 24 padlo za obeť škvrnitému týfusu, pričom nakažených bolo až 150.

Za hrôzy vojny zaplatili obyvatelia Čane životmi i majetkom. Zničených bolo 10 domov, budova pošty a do tla zhorený mlyn. Najrozsiahléjšie škody boli na železnici. Koľajnice poprerezávané, podvaly polámané, železobetónový most za Čaňou vyletel do povetria.

Osobitne tvrdo zasiahla vojna do života židovských obyvateľov, ktorí tú žili po stáročia. Židovskú komunitu, ktorá pozostávala zo 126 ľudí, sústredili na Turíce – po našom na Rusadle – do ľudovej školy a odtiaľ ich pratali do Osvienčimu. Po vojne sa ich vrátilo 26. Zostali zopár rokov, ale potom sa odsťahovali do Palestíny a západnej Európy. Od roku 1952 nežil v Čani už nikto z pôvodného obyvateľstva.

Marta MUROVÁ, podpredsedníčka ZO SZPB

Poznámka redakcie

ZO SZPB v Čani charakterizuje ešte jeden zaujímavý a povzbudivý fakt. A to je nárast jej členskej základne. Kým v roku 2004 tu bolo 13 členov SZPB, dnes ich je 177. To je najrukopnejšia odpoveď všetkým, ktorí tvrdia, že to nejde, lebo...

Deň oslobodenia spojil dve obce

Nápad Jarabiny a Litmanovej spojil nielen obce, ale aj všetky generácie.

Salvy nad Revúcou

25. januára 1945 sa aj mesto Revúca dočkalo slobody. Pri tejto príležitosti sa stretli asi tri stovky občanov, mládeže, a samozrejme, odbojárov.

Primátorka Eva Cireňová priblížila chvíle pred 70 rokmi, keď nám Červená a rumunská armáda prinavrátili dlhoočakávanú slobodu. Neprišla však bez obetí a my na ne nezabúdame, zdôraznila.

K pamätníku osloboditeľov potom položili vence poslanec NR SR Jaroslav Demian, poslanci BBSK E. Cire-

ňová a Július Laššan, predseda ObľV SZPB v Rožňave a podpredseda UR SZPB Norbert Lacko, predseda ZO SZPB v Revúcej Ján Kochan, žiaci zá-

kladných škôl a ďalší. Nezabudli sme ani na nášho rodáka armádneho generála Rudolfa Viesta.

Štefan HAVIAR, snímka Katarína Kvetková

Nenávisť našich osloboditeľov voči

70. výročie vypálenia obcí Kláak a Ostrý Grúň

70. výročie krvavej nedele z roku 1945 sme si pripomenuli 18. januára. Spomienkové zhromaždenie na pamiatku 148 obetí fašistického zverstva (21. 1. 1945) zorganizovali na vysokej úrovni starostka Ostrého Grúňa Jana Angletová a starosta Kláaku Ľuboš Haring.

Raňajšie sväté omše celebrovali v Kláaku žarnovický rodák kpl. Peter Baláž a v Ostrom Grúni žilinský biskup mons. Tomáš Galis.

V Kláaku sa po starostovi k prítomným prihovril aj člen ÚR SZPB Jaroslav Bulko. Odsúdil násilie a vzdvihol hrdinstvo obyvateľov. Pripomenul však aj potrebu pripomínania si týchto udalostí a zdôraznil, že odpor v SNP nám zachránil národnú česť a otvoril cestu k hrdým a demokratickým národom sveta.

V obci Ostrý Grúň upriamila poslankyňa parlamentu Viera Šedivcová pozornosť na 80-ročnú Annu Novákovú, ktorá tunajšie vraždenie prežila ako desaťročná pod telami zabitých rodičov a súrodencov. Navyše bola to vraj ona, kto inicioval nový zákon o vojnových sirotách.

Predseda SZPB Pavol Sečkář sa sústredil nielen na hrdinskosť obetí, ale aj na pomenovanie prejavov fašizmu v minulosti a dnes. Všetci rečníci sa

zhodli, že veľkú zásluhu na pripomínaní všetkých hrôz fašizmu a na neustále formovanie protifašistického povedomia občanov má práve Slovenský zväz protifašistických bojovníkov.

Pietne zhromaždenie podporilo Petíciu za mier a proti vojne, ktorá bola následne odoslaná prezidentovi SR, aby s ňou oboznámil hlavy všetkých európskych štátov.

* * *

Klub slovenských turistov MTK TATRAN Žarnovica s predsedom Jozefom Štefankom usporadúva v rámci spomienok na obeť masakry v Kláaku a Ostrom Grúni výstup na Vtáčnik. V tomto roku ide už o 7. ročník.

Je pokračovaním z histórie známych pochodov žiakov a študentov zo Žarnovice do Kláaku na pietne zhromaždenie. Ide o tradíciu vyjadrenia spolupatričnosti, pretože mnohých, čo prežili, skrývali práve občania Žarnovice.

Mária ŠTEVKOVÁ
podpredsedníčka OblV SZPB v Žiari nad Hronom

Najstarší protifašistický memoriál má Hostie

Prvé dni každého roka patria v obci Hostie už tradične memoriálu Michala Jurku a Michala Olejára. Tento rok sa konal už jeho 70. ročník!

Memoriál je pamiatkou na udalosť z 15. januára 1945, keď tu pri prestrelke zahynuli dvaja partizáni z východného Slovenska. Miestom ich posledného odpočinku, o ktoré sa s úctou starajú tunajšie členky ZO SZPB, je miestny cintorín.

Spomienku na M. Jurku a M. Olejára otvorila 18. januára sv. omša a kladenie kvetov na ich hrob. Veniec sem položili členovia miestnej ZO SZPB a aj delegácia Oblastného výboru SZPB v Nitre na čele s predsedom Jozefom Havlom.

Spomienka potom pokračovala pri pamätníku padlých v 2. sv. vojne, kde držali čestnú stráž príslušníci protiletadlovej raketovej brigády z Nitra. Starostovi Petrovi Štepianskemu tu spoločnosť robili poslanec

NR SR za stranu Smer-SD Marián Kéry, predseda NSK Milan Belica a ďalší. Medzi nimi aj delegácie SZPB z Nitra, Vrábľov, zo Skýčova, Zlatých Moraviec a Topoľčianok.

Len život žitý pre iných...

Na štart sa postavilo 126 bežcov od škôlkarov až po veteránov nad 60 rokov. Na toto asi najstaršie protifašistické športové zápolenie na Slovensku prišli pretekári aj z Trnavy, Trenčína, Piešťan, Nových Zámkov, B. Štiavnice, Handlovej, Nitra...

Na záver si dovoľm citovať myšlienku z pamätnej tabule na našom pomníku. „Len život žitý pre iných je hodný žitia.“

Martin BENČEK, predseda ZO SZPB Hostie

Nové pamätné miesto

Pamätná tabuľa venovaná padlým hrdinom v SNP, zamestnancom sklárni v Cinobani – časť Katarínska Huta, ktorá bola umiestnená na stene haly v závode, našla nové pamätné miesto.

Rozumné riešenie našli členovia ZO SZPB a ZO KSS v Cinobani po dohode s majiteľom závodu Jánom Riečicom, ktorý zabezpečil všetko potrebné. Za tri dni dokázal doviezť kamenný balvan, osadiť pamätnú tabuľu, zabezpečiť

miesto na vzdanie úcty a hlavne prispel k nájdeniu dôstojného miesta pre tento pamätník. Ďakujeme. **ZO SZPB Cinobaňa**

Predsedníčka OblV SZPB v Lučenci **Mária Švikruková**

Čím sa previno 148 bezbranných občanov a medzi nimi aj 30 zabitých a spálených detí vrátane trojmesačného hľadali odpoveď v Kláaku predstavitelia asi najväčšieho počtu delegácií za posledné roky.

Hostie. Pri spoločnom hrobe padlých partizánov.

Slávnostné zasadnutie

Najväčšia udalosť v histórii Bardejova

Oslobodenie Bardejova je nepochybne jednou z najvýznamnejších udalostí vyše 770-ročnej histórie nášho mesta. Nebyť pamätnej noci z 19. na 20. januára 1945, hrdinstva a odvahy vojakov Červenej armády a 1. československého armádneho zboru v ZSSR, ale aj statočnosti miestnych obyvateľov, naše osudy by boli ešte dlho pošlapávané nenávisťou ideológiou obľudného monštra nacizmu a fašizmu.

Nepochybne práve toto motivovalo Bardejovčanov pripomenúť si 70. výročie slobody i tých, ktorí nám ju zaplatili krvou. Pri Pamätníku vďaka sa preto s členmi oblastnej organizácie SZPB stretli deti zo základných a stredných škôl, delegácie štátnej správy i samosprávy,

ozbrojených a záchranných zložiek, JDS, Únie žien a strany Smer-SD, a prišla sem aj delegácia z poľského družobného mesta Gorlice.

Pre Bardejovčanov sloboda nie je

niečím imaginárnym, a preto primátor Boris Hanuščák hovoril o nej aj v súvislostiach s Ukrajinou či teroristickým útokom v Paríži.

Vojna je zničujúca a Bardejovča-

Fašizmu nás musí i dnes oslovovať!

batolaťa? Nepochybne aj na túto otázku

e Oblastného výboru SZPB v Košiciach.

Nasledujme Šarišské Jastrabie!

Medzi prvé obce, ktoré boli oslobodené (zväzkami 107. streleckého zboru D. V. Gordejeva) v okrese Stará Ľubovňa, patrí Šarišské Jastrabie. Dodnes sporný je však dátum príchodu slobody. V literatúre sa uvádza 22. január, no očití svedkovia trvajú na tom, že prví osloboditelia sa tu objavili už 21. januára 1945.

Ako oslavoval Poltár

Udalosti pred 70-timi rokmi pripomenul slávnostnému zhromaždeniu jeho primátor P. Gavalec, ktorý zdôraznil, že 13. január 1945 je v kronike obce zapísaný veľkými písmenami. Podpredseda mestskej organizácie SZPB Š. Repka ho doplnil a uviedol, že v okolí Poltára pôsobili v tom čase viaceré partizánske skupiny.

„Išlo o operačný priestor partizánskeho oddielu Thälmann z brigády Za slobodu Slovanov. Na rozvíjanie bojových akcií bola do regiónu vyslaná aj partizánska skupina pod vedením sovietskeho majora Kozlova a maďarského kapitána Grubicsa... a aj vojensko-partizánska jednotka Dub. Dňa 12. januára 1945 okolo desiatej hodiny, keď dopadli posledné delostrelecké granáty na nemecké postavenia, vyrazili do útoku vojská 104. a 35. streleckého zboru.“

V priestore cesty medzi Pincinou

a Ružovou osadou sa rozpútal ťažký boj o nepriateľské zákopy. Fašistická obrana bola prelomená do hĺbky 6 km a vojská generála S. G. Gorjačeva ovládli Vyšný Petrovec a Hrabovo. Na druhý deň oba zboru energicky rozširovali prielom do fašistickej obrany smerom k nášmu mestu. Ďalej na sever do Cinobane, po údolí Ipľa a do Kokavy nad Rimavicou, smerom na Hriňovú.

Zimná ofenzíva Červenej armády prinútila nemeckú armádu na ústup. Jej jednotky z Poltára postupne odchádzali od 9. januára 1945.

Odpúšťajú, ale nedopustia, aby ľudia zabudli

V Košiciach si položením vencov k pamätníkom neznámeho vojaka a sovietskych vojakov pripomenuli svoje oslobodenie zástupcovia prezidentskej kancelárie, predstavitelia krajskej a mestskej samosprávy, zástupcovia štátnej správy, diplomatického zboru RF a Ukrajiny a členovia OblV SZPB v Košiciach.

Košice oslobodili 19. januára 1945 vojská 4. ukrajinského frontu pod velením generála Ivana Petrova. Mesto vtedy na základe Viedenskej arbitráže z roku 1938 patrilo pod horthyovské Maďarsko a pre nemeckých nacistov predstavovalo v závere vojny strategicky významný vojenský bod. Pri oslobodzovaní Košíc a okolia – vrátane ťažkých bojov v Dargovskom priemysle, ktoré historici prirovnávajú

k bojom na Dukle – padlo takmer 20 000 sovietskych vojakov.

Na slávnostnom zasadnutí oblastného výboru SZPB jeho predseda Ján Dianiška privítal aj bývalého prezidenta SR Rudolfa Schustera, radcu-vyslanca Ruskej federácie v SR Andreja Šabanova, generálneho štátneho radcu MO SR Dušana Juhása, primátora Košíc Richarda Rašiho a ďalších predstaviteľov miestnej samosprávy

Stará Ľubovňa – čo píšú iní

23. januára 2015 sa občania Starej Ľubovne, členovia SZPB, žiaci základných a stredných škôl a predstavitelia tunajších organizácií a inštitúcií stretli pri pamätníku padlých na Námestí gen. Štefánika.

Primátor Ľuboš Tomko spomenul, že vojská Červenej armády, 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a partizáni oslobodili všetky tunajšie obce a mestá v priebehu od 21. do 25. januára 1945, za čo zaplatilo životmi 66 červenoarmejcov a 16 partizánov. Za celé obdobie vojny padlo 203 občanov okresu Stará Ľubovňa.

Druhou časťou spomienkových osláv bola slávnostná akadémia,

v programe ktorej najskôr vystúpili žiaci ZUŠ Jána Melkoviča a členovia Zboru pre OZ Človek človeku, a po nich situáciu na prelome rokov 1944/45 priblížil historik Ľubovnianskeho múzea Eduard Laincz.

Potom primátor mesta udelil pamätný list Oblastnej organizácii SZPB v Starej Ľubovni a poďakoval všetkým jej členom za šírenie myšlienok mieru a humanizmu.

Podľa oficiálneho webu mesta Stará Ľubovňa

A práve tento dátum uvádza mramorová tabuľa s menami padlých, ktorú obec dala zhotoviť a na svojom úrade odhaľovala presne pri 70. výročí svojho oslobodenia.

Slávnostného aktu sa zúčastnili potomkovia padlých a členovia ZO SZPB v Šarišskom Jastrabí. Za oblastný výbor SZPB sem prišla štvorčlenná delegácia na čele s predsedom Václavom Homišanom, ktorý tabuľu odhalil spolu so starostom Ľubomírom Rešetárom.

V druhej časti sa konalo slávnostné zasadanie ZO SZPB, ktoré viedla predsedníčka Viera Sovičová.

V jej priebehu zazneli aj zaujímavé spomienky v časoch oslobodzovania 12-ročného P. Gladyša. Upúťali hlavne tie, ktoré hovorili o prevádzaní vojakov cez železničnú trať Plaveč – Lipany, ktorá bola silne strážená Nemcami, pretože zabezpečovala spojenie z Poľska na Prešov a do Maďarska.

Viaceri prítomní sa potom v diskusii kriticky vyjadrovali o úrovni poznania – presnejšie o nevedomosti mladých – o vlastnej histórii. No najcennejšie na diskusii bolo, že v jej priebehu si 9 prítomných podalo prihlášku za člena SZPB.

Ladislav ŠLACHTOVSKÝ

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Predseda OblV SZPB v Ľubenci M. Švikruhá sa prihovorila hlavne k mládeži. Pripomenula jej, že to bola Červená armáda, ktorá oslobodila Poltár a celý náš región. Zdôraznila, že na priechelí pamätníka sú vyznačené mená 46 padlých v 1. sv. vojne a mená 8 padlých v 2. sv. vojne.

Treba si to zapamätať, pretože za týmito číslami sú konkrétne životy mladých ľudí, vojakov i partizánov. Keďže títo šli do boja aj s piesňou na perách, na záver svojho vystúpenia venovala mládeži jednu z nich, ruskú bojovú pieseň Svätá vojna.

Výbor ZO SZPB v Poltári

vy a štátnej správy, predovšetkým priamych účastníkov národnoslobodzovacieho a protifašistického odboja.

Zdôraznil, že my členovia SZPB nie sme ľahostajní voči neofašistickým prejavom na Slovensku a nebudeme takí ani v ďalších rokoch. Spoluobčanom budeme neustále pripomínať zločiny nyilasiovcov, ktorí ešte bezprostredne pred oslobodením Košíc na Hlavnej ulici povešali 12 obyvateľov mesta. Desiatky ďalších popravili v iných častiach a v okolí mesta – 14 pri železničných blokoch, 11 na Bankove, 10 pri Rudníku, 8 na

Kalvárii a 5 pri mestských kúpeľoch. Všetkých, ktorí s nostalgiou spomínajú na vtedajší režim sa budeme neustále pýtať, akú budúcnosť obyvateľstvu tohto kraja pripravovali nyilasovci s nemeckými fašistami, keď len z Košíc a okolia od mája 1944 do 18. januára 1945 poslali do koncentračných táborov približne 14 000 osôb a najmenej 530 ľudí popravili.

Na záver bol prečítaný rozkaz ministra obrany SR, ktorý 80 priamym účastníkom protifašistického odboja z Košíc a okolia udelil pamätné medaily k 70. výročiu SNP a ukončenia 2. sv. vojny. **-JD-**

Viete, že...?

...v radoch Červenej armády bojovalo v rôznych obdobiach 2. sv. vojny 600 tisíc až milión žien?

Ženy neboli len spojarkami, zdravotníčkami, pilotkami, ale aj tankistami. Napríklad vodičom-mechanikom tanku (T-60 a neskôr T-70) sa stala aj Jekaterina A. Petľuková, za čo bola vyznamenaná napr. aj Radom Červenej hviezdy a Radom Vlasteneckej vojny II. stupňa... Zomrela vo veku 79 rokov v roku 1998 v Odese.

...v roku 2014 bolo na Ukrajine zničených 504 pamätníkov Lenina? Medzi likvidačné unikáty však patrí 1. december 2013, keď bol zničený Leninov monument priamo uprostred Kyjeva.

K 1. januáru 2015 ich na Ukrajine zostalo ešte asi 1700. Minister kultúry Viačeslav Kyrylenko sa však nechal počuť, že jeho rezort bude podporovať akékoľvek iniciatívy odstraňovania pamätníkov sovietskej epochy.

Barbar je skrátka barbar a ani funkcia z neho kultúrneho človeka nerobí. Aj slovenskí barbari likvidovali umelecké diela (hlavne sochy) nielen po roku 1989, ale aj po roku 1918 a po roku 1948... A dnes sa strápňujeme ich nahrádzaním rôznymi umelohmotnými replikami.

...každoročne je v Nemecku neutralizovaných okolo 5,5 tisíce nevybuchnutých nábojov?

Keďže však nie zriedkavé sú tieto nálezy aj v Berlíne, špecialisti hovoria, že hlavné mesto je aj po 70-tich rokoch obrovským skladištom munície.

Celkovo bolo na Nemecko počas vojny zhodených vyše 2 milióny bômb, pričom asi 5 percent (100 tisíc) nevybuchlo. Najviac bômb bolo zhodených na Berlín – vyše 68 tisíc ton.

...termín holokaust je gréckeho pôvodu a v origináli má tvar holokauston?

Tento termín po prvýkrát použil nositeľ Nobelovej ceny za mier Elie Wiesel vo svojom veľkolepom románe Noc, teda La Nuit. Pojem označuje náboženskú obeť, ktorá je celá spálená. Význam slova holokaust je preto v preklade – zničenie ohňom.

...nacistom sa páčili poľské deti?

Počas druhej svetovej vojny ich preto hromadne kradli a odstraňovali ich rodičov buď popravou, alebo odchodom do koncentračných táborov. Odhaduje sa, že v rukách nemeckých rodín skončilo dovedna až 50 000 poľských detí. Tie boli následne adoptované a germanizované.

KEĎ PREHOVORIA SPOMIENKY

Čo sa stalo v Klaku a Ostrom Grúni?

Zima v januári 1945 bola mimoriadne bohatá na sneh a mráz. Bez pomoci ľudí z dedín by v horách nikto neprežil. Tak to bolo i pod Vtáčnikom. Ľudia z Ostrého Grúňa a Klaku nosili partizánom nielen poživeň a šatstvo, ale mnohokrát ich aj prichýlili.

S vyvražďovaním a vypaľovaním týchto obcí fašisti začali 21. januára 1945. Najskôr prepadli Ostrý Grúň, kde zabil 64 obyvateľov a vypálili všetkých 128 domov. Pokračovali v Klaku; tam vyrabovali a podpálili 132 domov a 84 ľudí zavraždili, z toho 36 detí. Najmladšie malo 3 mesiace.

Mali aj ďalšie plány, ale vďaka miestnemu farárovi, ktorý modlitbami odďaľoval popravy na dedine, tieto nakoniec zrušili. Ale hrôza, na ktorú sa museli dívať, im ostala v duši na celý život.

O tom, čo zachránení vypovedali, sa ťažko aj píše. Nebola to len obyčajná poprava, bolo to vyčinenie fanatikov, ktorí sa v tom priam vyžívali. Napríklad keď týrali mladého partizána a potom ho hodili k ostatným do horiaceho domu.

Veliteľom slovenského oddielu špeciálnej protipartizánskej jednotky bol Ladislav Nižňanský, ktorého v roku 1962 odsúdili v neprítomnosti na trest smrti. Krajský súd v B. Bystrici ho uznal za vinného za prepád obcí a likvidáciu obyvateľstva a partizánov v obciach Klak, Ostrý Grúň, Prochot, Lubina a Kšinná a prepádnutie angloamerickéj vojenskej misie na Veľkom Boku pri Polomke na Horehroní.

V roku 2006 mu bol trest zmenený na doživotie, lebo od roku 1990 u nás neexistuje trest smrti. Ladislav Nižňanský zomrel 23. 12. 2011. Takže trestné konanie bolo zastavené.

Mária ŠTEVKOVÁ, podpredsedníčka Obľv SZPB a ZO SZPB Žarnovica

80-ročná Anna Nováková si vypálenie Ostrého Grúňa pamätá ako desaťročné dievča

70. výročie ojedinelej záchranej akcie v Roháčoch

V dňoch 11.–12. februára 1945 uskutočnili členovia poľskej horskej záchranej služby TOPR pod vedením vtedajšieho náčelníka Zbigniewa Korosadowicza ojedinelú hrdinskú záchrannú akciu.

Bol ňou transport štyroch ranených partizánov: Maxima Olejnikova, Tichona Sediakova, Dymitryja Borodyho a Slováka Jána Repišťáka z dreveného zrubu pod Salatinom cez Látanú dolinu – Lúčnu – Chocholovskú dolinu až do vtedy už oslobodeného Zakopaného.

Celá 42-hodinová záchranná akcia bola veľmi dramatická, vyčerpávajúca a náročná nielen na fyzickú zdatnosť horských záchránarov. Zároveň bola veľmi nebezpečná. Veď v Roháčoch vtedy ešte operovali Nemci, ktorí pred tým uskutočnili ozbrojený prepád, pri ktorom prišlo o život 21 partizánov. Tí spia svoj večný sen na partizánskom cintoríne v Látanvej doline.

Po stopách predchodcov

Spomienky na tie pohnuté časy a hrdinský výkon účastníkov záchranej akcie pretrvávajú.

Reálnu podobu dostali už dávno, predovšetkým pri organizovaní lyžiarskych športových podujatí Goralský klobúk a Goralský klobúčik. Takisto zimný prechod členov horskej služby na lyžiach v dobovom výstroji a výzbroji. Jeden rok ideme zo slovenskej strany, od Zverovky do Chocholovskej doliny, a nasledujúci z poľskej k nám na Zverovku. Zimný prechod nesie názov Po stopách našich predchodcov. V tomto roku, keď si pripomíname 70. výročie tohto hrdinstva, pôjdeme zo Zverovky do Chocholovskej doliny.

Zákony života sú neúprosné

13. januára 2011 zomrel vo veku 97 rokov posledný priamy účastník tejto záchranej výpravy Marian Woyna Orlewicz. Všestranný lyžiar, olympionik, známy poľský lyžiarsky tréner, ktorý v Poľsku vychoval veľa pokolení výborných lyžiarov.

Ústredná rada SZPB pri príležitosti 70. výročia SNP a blížiaceho sa 70. výročia tejto záchranej akcie ocenila TOPR v Zakopanom pamätným listom, ktorý bol odo-

vdzaný na spoločnom predvianočnom slávnostnom zasadnutí poľských a slovenských horských záchránarov-seniorov 18. decem-

Vznik samostatného práporu...

Málo je známy aj vznik Samostatného práporu lyžiarov automatčikov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

Jeho vytvorením bol poverený mjr. Břetislav Chrastina. Nábor sa uskutočnil predovšetkým v obciach pod Vysokými Tatrami, ktoré boli vtedy už oslobodené. Medzi prvými bol zverbovaný poručík Michal Kováč, ktorý na to spomína:

Skupina samopalníkov lyžiarskeho práporu – február 1945

Nábor a pohovory sa konali už v miestnych národných výboroch. Najskôr v Kežmarku a Štrbe. Následne vo Východnej a v Hybiach. Tu sa nám podarilo získať ďalších šiestich vojakov v zálohe. Súčasne sme si spresňovali spôsob špeciálneho výcviku. Navrhol som Štrbské Pleso, kde sú vhodné ubytovacie podmienky i dobré výcvikové priestory. Obrátili sme sa na správcu turistickej nocľahárne Gustáva Nedobrého, ktorý viedol aj Záchranný zbor Klubu slovenských turistov a lyžiarov (KSTL) vo Vysokých Tatrách. Bez dlhšieho uvažovania nám navrhol najvýhodnejšie ubytovacie priestory Móryho osady (Nové Štrbské Pleso).

bra 2014. Ocenenie náčelníka TOPR Janovi Krysztofovi a predsedovi Klubu seniorov TOPR 1909 Stanislawovi Lukaczskyovi-Zbójnikovi odovzdal výkonný tajomník Slovenského výboru KS HS Milan Mikláš.

Už 10. februára sme mali zaprezentovaných vyše 100 vojakov v zálohe, ktorí nasledujúci deň nastúpili aj s lyžami. Do 16. februára prichádzali ďalší, až celkový počet dosiahol 142 vojakov s neúplným lyžiarskym výstrojom a výzbrojou. Najpočetnejšia časť pochádzala priamo z Kežmarku a jeho blízkeho okolia. Mali tam silnú základňu dobre vycvičených lyžiarov-prete-

(jeden z prvých zakladateľov Tatranskej horskej služby a Horskej služby na Slovensku) zo Starého Smokovca-Sibír, Štefan Lukačko z Veľkej pri Poprade, Ján Mačák z Mlynčekov, Pavel Tekel z Lipovskej Porúbky a ďalší.

Viacerí z nich bojovali už predtým. Michal Vanečko-Hromada bojoval v partizánskej skupine Stalin, Ján Brija v partizánskom oddiele Vysoké Tatry.

Výcvik a nasadenie

Vojenský výcvik a nácviky automatčikov-lyžiarov prebiehal za každých poveternostných podmienok. Vo dne i v noci. Treba si pripomenúť, že väčšina vojakov sem nastúpila s neúplným lyžiarskym vybavením. K dispozícii síce mali aj nemecké trofejné lyže, tie však odmietli. Slob. Ján Mačák, čat. Ondrej Bombara, slob. Mikuláš Budzák, voj. Ján Lampart a voj. Ján Kriššák radšej požiadali veliteľa o voľno a výstroj si išli zapatriť k svojim. Ešte v ten večer sa vrátili so saňami vrchovato naloženými voskom, oblečením i proviantom.

Plánovaný 14-denný výcvik 1. roty síce nebol dokončený, ale už 21. februára bola presunutá do bojových pozícií v obci Pribylina. Presunuli sa tam zavčas rána, prikrytí hustou hmlou a rozčlenení po čatách i po družstvách.

2. rota pokračovala vo výcviku a druhého marca bola odvelená do bojových pozícií pri obci Vavrišovo.

Od 4. marca 1945 pokračovali boje. Útoky a protiútoky so striedavým úspechom. Boli mŕtvi a ranení. V bojoch padol veliteľ 1. roty čat. Jozef Tomčík. V priebehu štyroch dní dvaja padli a 22 bolo ranených.

Po vojne, ak sa ešte lyžovalo, v priestoroch Zeleného plesa Kežmarčania organizovali memoriál padlých vojakov-lyžiarov. Dnes je tam umiestnená pamätná tabuľa, ktorá pripomína mená štyroch padlých Kežmarčanov-lyžiarov.

Česť ich pamiatke!

Milan MIKLÁŠ, Zuberec – Západné Tatry
a Ladislav HARVAN, – Vysoké Tatry

Kto s Rusmi nebojoval na bodáky, ten vojnu ani nevidel

Hovorí sa, že pre nemecké vojská bola schopnosť červenoarmejcov bojovať na bodáky, s nožmi alebo so ženijnými lopatkami rovnakým prekvapením ako objavenie sa tanku T-34, „katuší“ a ruských ženistov.

Sovietskom tento dôležitý spôsob boja odhalila zimná vojna o Fínsko. Po nej nastala reforma pozemných vojsk, a tak sa strelba, hádzanie granátov a boj na bodáky stali zjednoteným komplexom bojovej prípravy. Jeho klady boli osobitne cenené pri bojoch v mestách a v zákopoch.

Útok sovietskej pechoty vyzeral (podľa genpor. Gerasimova) nasledovne: „Vo vzdialenosti 40–50 metrov od zákopov útočiacca pechota zastavila paľbu a sústredila sa na výpad do zákopov. Vo vzdialenosti 20–25 metrov za behu hodila do nich granáty. Potom nasledoval výstrel a likvidácia protivníka bodákom“.

Bojovník NKVD Jakov Fedorovič si spomína: „Na osobné súboje nás pripravili dobre. Dvakrát do týždňa sme mali box v rukaviciach, najpevnejší vydržali aj päť úderov naraz. Po troch mesiacoch sme sa už nebáli žiadnych úderov. Až potom sme sa začali učiť výpady. Vpravo, vľavo, cez chrbát...“

Katastrofa 1941 spôsobila značné straty Červenej armáde. Zároveň sa však ukázalo, že v osobných súbojoch sú voja-

ci Wehrmachtu slabší. Aj preto bola vydaná špeciálna pomôcka genmjr. A. A. Tarasova „Likviduj nepriateľa v osobných súbojoch“. Hovorilo sa v nej, že po zuby vyzbrojení Nemci sa všemožne vyhýbajú osobným súbojom, keďže Sovieti ich prevyšujú v sile, odvahy i obratnosti.

Na začiatku vojny boli sovietski vojaci učení klat' bodákom za behu, v ďalšej etape hlavne do hrdla. Najstrašnejšou zbraňou ale i tak bola ženijná lopatka. Osobitnými špecialistami sa pri jej použití ukázali kolchozníci a rôzni stavbári, ktorým kedysi prišlo pracovať s rôznymi sekerami. Mnohých Nemcov tak pochovávali bez údov a s roztátnymi lebkami.

Nemeckou elitou boli horskí strelci. Veď išlo o mužov nad 176 cm, fyzicky pevných a pripravených bojovať aj v surových klimatických podmienkach. Lenže Sovieti i proti nim mali „liek“ – svoje prieskumno-diverzné oddiely.

Keď na seba tieto elity narazili, zvyčajne sa kvôli terénu ani veľa nestrieľalo. Radšej sa hneď chytali za pasy. Jeden z velite-

ľov takýchto oddielov spomína, že Sovieti Nemcom pôsobili aj na psychiku. Pred tým, ako sa do seba pustili, na tvárach sa im rozhostil pohľadavý úsmev. Že nech fašisti znervózni. „Úsmev a okružliak sa stávali našou zbraňou, nepriatelia zväčša nevydržali taký tlak na psychiku.“

Spomínajúc rôzne európske kampane, vojaci Wehrmachtu v listoch písali: „Kto s Rusmi nebojoval ako muž proti mužovi, tak ten ani skutočnú vojnu nezažil.“ Prestrelky, delostrelecké prepady, bombardovanie, zničujúce pochody... to všetko je nič oproti krátkym a zúrivým bitkám, ktoré sa takmer nedali prežiť. „15 dní sme bojovali o jeden dom, používajúc mínomety, granáty, guľomety a bodáky, napísal do-

mov 24-ročný nemecký poručík zo Stalingradu. Už na tretí deň sa v pivniciach, na schodištiach... všade váľali telá mojich 54 zabitých kamarátov. Línia frontu tu prechádzala cez chodbu medzi dvomi vyhoretými izbami, na strope medzi dvomi poschodiami. Posila k nám prichádzala po požiarnych rebríkoch zo susedných domov, cez komíny... Od rána do noci sa bojovalo. Z poschodia na poschodie sa obhadzujeme granátmi... Opýtajte sa ktoréhokoľvek vojaka, čo znamená pol hodiny osobných súbojov v takom boji. A k tomu si predstavte Stalingrad, čiže 80 dní a 80 nocí osobných súbojov. Dĺžka ulice sa už nemeria na metre, ale na mŕtvoly...“

Štatistiky prezrádzajú, že 80 percent osobných súbojov vyprovokovali cez druhú svetovú vojnu práve červenoarmejci.

Podľa svpressa.ru, 3. január 2015

Viceadmirál stále s nami

Na viceadmirála Georgija Cholost'akova, veliteľa Čiernomorskej flotily, ktorá v apríli 1945 oslobodzovala aj Bratislavu, mám nezabudnuteľné spomienky. Moskovské stretnutia s ním sa mi natrvalo vryli do pamäti. Miloval život a ľudí okolo seba a bol vojakom telom i dušou. Nestážoval sa na zložitosti života a na neprajníctvo kolegov, ktorí chceli rýchlo postupovať.

Ako kapitán druhého stupňa velil ponorkovej divízii na Ďalekom východe a podieľal sa na obrane Vladivostoku, keď Japonci okupovali Mandžusko. Pod jeho velením námorníci ako prví preplávali ponorkami pod ľadovými kryhami Arktídy a dosiahli rekordných päťtisíc míľ plavby pod vodou.

V 30-tych rokoch ho NKVD obvinila z vlastizrady a zo špionáže v prospech Anglicka a Japonska. Neprišiel však akúkoľvek vinu. Od súdili ho na pätnásť rokov ťažkého žalára. Väznili ho v katakombách záľivu a samoväzbou v hrobách. Po úpornej snahe jeho rodiny ho nakoniec amnestovali.

Georgija Cholost'akova v štyridsiatych rokoch prideliť k Čiernomorskej flotile. Povýšili ho na kapitána prvého stupňa a vymenovali za veliteľa ponorkovej brigády v Sevastopole. Tu ho zastihla vojna s Nemeckom. Zúčastnil sa bojov o Tamaň, Kerč a o Novorossijsk už

ako náčelník štábu Novorossijskej námornej základne.

Pripravil legendárny oddiel Cezara Kunikova v počte 273 mužov, ktorý po dobu 225 dní na malom kúsku polostrova, známeho pod menom Myschako, zadržiaval veľkú časť nepriateľských vojsk, hoci zásluhu Kunikovcov na Malej zemi si neskôr „prisvojil“ niekto iný.

V novembri 1944 ho vymenovali za veliteľa Dunajskej riečnej flotily, ktorá mala 29 obrnených a 9 raketových člnov a 10 mínoloviek. Do zostavy mu patrila aj 83. brigáda námornej pechoty v počte 1 700 mužov. Od 20. februára 1945 flotila podliehala veliteľovi 2. ukrajinského frontu maršalovi Rodionovi J. Malinovskému. S ním koordinoval bojové akcie na Dunaji, pozdĺž jeho brehov a väčších prítokov v strednej Európe až po rakúsky Melk.

Po vojne pracoval G. Cholost'akov na ministerstve obrany. Titul Hrdina ZSSR však získal až v roku 1964. Žiaľ, čoskoro na to ho s manželkou Nataljou na Tverskom bulvári v Moskve zákerne zavraždili. Spáchali to Gennadij Kalinin a jeho žena Inessa, vydávajúc sa za novinárov.

Životným krédom hrdinu bolo: „Osobne nič nepotrebujem, ani chatu, ani auto, ani poklonkovanie, ba ani slávu. Želám si len, aby moja krajina žila v mieri a mohla veriť, že zajtrašný deň bude lepší.“ G. STOPKA

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Bandera nepriamo ovplyvnil aj politiku USA

Dedičstvo nacionalistickej ideológie Stepana Bandery vplyva na politiku nielen súčasnej Ukrajiny, ale aj USA. V polovici januára o tom v Global Research písal americký novinár George H. Eliason.

Nacionalistické zoskupenia pridriavajúce sa banderovskej ideológie (UPA – ukrajinská povstalecká armáda, protibolševický blok národov, OUN – organizácia ukrajinských nacionalistov) za 60 rokov studenej vojny viedli propagandistickú činnosť tak vo vnútri USA, ako aj na medzinárodnej scéne, uvádza Eliason a dodáva, že probanderovské organizácie zároveň spolupracovali s nacistickým Nemeckom proti USA.

Hlavná vina Bandery podľa Eliasona spočíva v príprave atentátu na amerického prezidenta Franklina Delano Roosevelta, ktorý v roku 1936 vyjadril negatívne stanovisko na písomnú požiadavku tohto ukrajinského nacionalistu priznať im právo na vytvorenie svojho štátu. Roosevelt mu dal vtedy najavo, že niečo také sa nikdy nestane.

„Existujú dôkazy, že UPA spolupracovala s nacistickým Nemeckom proti USA na začiatku 2. sv. vojny. Napríklad,

archívne dokumenty preukazujú, že USA, jej FBI, štátny departament, špeciálna rozviedka... a ďalšie agentúry vyšetrovali účasť UPA na nacistickom atentáte na prezidenta Roosevelta,“ cituje americký novinár ukrajinského analytika Ivana Kačanovského.

Eliason tiež uvádza, že britská, americká a sovietska rozviedka dokázali podiel lídrov banderovských organizácií na atentáte proti juhoslovanskému kráľovi a ministrom zahraničia Poľska a Francúzska v roku 1934.

Napriek všetkému, stúpencom Bandery sa podarilo vyhnúť vyšetrovaniu v USA. Pomohla tomu výmena prezidenta. Rooseveltov nástupca Harry Truman prekvalifikoval UPA, OUN a ďalšie ilegálne organizácie z nacionalistických na protikomunistické, čo im umožnilo pokračovať v ideologickej práci na americkom území.

Tento materiál amerického novinára sa zrodil ako reakcia na nehorázne klamstvo ukrajinského premiéra Jaceňuka, keď povedal: „Ruská agresia na Ukrajinu je útokom proti svetovému poriadku a poriadku v Európe. My všetci si pamätáme na vpád ZSSR do Nemecka a na Ukrajinu.“

The Global Research, január 2015

Viete, že...?

...španielska chrípka má na svedomí až jednu tretinu všetkých vojenských obetí prvej svetovej vojny?

Pandémia tohto ochorenia z roku 1918 bola dosiaľ najsilnejšou v dejinách. Odhaduje sa, že na ňu celkovo zomrelo od 20 do 50 miliónov ľudí. Protilátky a teda vakcína však boli prvýkrát dostupné až počas druhej svetovej vojny v roku 1942.

...pes bol najlepším priateľom nielen človeka, ale aj armád vo vojnách?

Napríklad v 1. sv. vojne používali psy ako poslov správ z centráln na jednotlivé fronty. V kapsliach, ktoré mali pripevnené na tele, sa tak stali nenápadnými doručovateľmi. Okrem poštových služieb využívali psy aj na pokladanie drôtov pre telegraf.

...za prvú zrážku Sovietov s Japoncami väčšina považuje bitku pri jazere Chasan v roku 1938?

Ibaže ich úplne prvá medzivojnová zrážka sa udiala už v roku 1934, a to v Ochotskom mori (po dlhoročných japonských provokáciách), pričom sovietska 66. eskadra (pozostávajúca z troch krížnikov) prinútila na útek celú vojensko-námornú eskadru Japonska.

Samozrejme, že Japonci keď videli sovietske krížniky, tak zhodnotili svoju prevahu a podľa toho do útoku aj v sovietskych výsostných vodách. Ibaže v najkritickejšom momente sa nad ich loďstvom objavilo 12 sovietskych hydroplánov talianskej výroby Savoia-Marchetti S.62 (Stalinom tajne presunutých z Krymu), a tie začali nad Japoncami „cvičiť“ fingované nálety.

Japoncom nebolo viac treba a dali sa so spustenými sirénami na bezhlavý útek. Tento „boj“ okamžite ukončil všetky dovtedajšie japonské provokácie na sovietskom Ďalekom východe.

...najviac utečencov žije v Iráne?

Na prvej medzinárodnej konferencii pre antikrizovú správu a ochranu utečencov sa predstaviteľ OSN pre záležitosti utečencov Sivanka Dana Pala v iránskom meste Urmija nechal 1. januára 2015 počuť, že „Irán poskytuje už tri desaťročia krv najväčšiemu počtu utečencov vo svete a vláda Iránskej islamskej republiky efektívne plní svoje povinnosti koordinácie humanitnej pomoci aj v tých najextrémnejších situáciách“. Že Irán si nielen plní povinnosti podľa medzinárodných dohôd, ale vďaka svojim humánnym krokom celému svetu ukazuje vlastné náboženské islamské hodnoty.

K dnešným dňom počet utečencov vo svete dosiahol 46,3 milióna.

Adriana MIKUNDOVÁ

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

• **Andrejová:** Zuzana Simková 89 a Anna Petrušová 60 rokov.
 • **Bardejov 1:** Ján Choma 87 a Mária Ščerbová 86 rokov.
 • **Bardejov 2:** Jozef Švec 82 a Mária Mlejnová 80 rokov.
 • **Bardejov 3:** Mária Hudáková 80, Vlasta Fodorová a Mária Zajacová 70, Viera Lepková, Margita Lišivková a František Šmilhák 65, Ing. Ján Kupec 60 rokov.
 • **Bardejov 4:** Agata Šafranová, Mária Vachová a Ján Gibel 70 rokov.
 • **Bratislava 3:** Ján Železník 87 rokov.
 • **Bratislava 12:** Františka Mlyneková 84 rokov.
 • **Bratislava 16:** Ľudovít Šramko 96 rokov.
 • **Bratislava 18:** Magda Šimková 87 rokov.
 • **Bratislava 24:** Štefan Buzinkai 65 rokov.
 • **Bratislava 29:** Daniela Francová 55 rokov.
 • **Bernolákovo:** Mária Nagyová 60 rokov.
 • **Badín:** Mária Kubalová 87 rokov.
 • **Banská Bystrica – Fončorda:** Jana Turzová 25 rokov.
 • **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Zdenko Rusko 70 rokov.
 • **Bežovce:** Mária Syčová 80 rokov.
 • **Bracovce:** Mária Žofčáková 87 rokov.

• **Cigel'ka:** Dušan Pribula 65 rokov.
 • **Čierny Potok:** Ondrej Kurek 50 rokov.
 • **Čierna n/Tisou:** Ján Soták 93 rokov.
 • **Čaňa:** Dana Krupárová 50 a Mgr. Szilágyiová 40 rokov.
 • **Dunajská Streda:** Helena Weiszová 94 rokov.
 • **Horná Lehota:** František Lehotský 90 rokov.
 • **Hrachovo:** Ľubica Šarkanová 60 a Ondrej Kvietok 50 rokov.
 • **Hnúšť'a:** Margita Bystrianska 94 rokov.
 • **Humenné 1:** Štefan Šlosár 94, Anna Spišáková 88 a Mária Fejková 83 rokov.
 • **Hažlín:** Mária Marcinová 82 rokov.
 • **Hrabské:** Verona Draganová 88 rokov.
 • **Chmeľová:** Ján Havriš 70 rokov.
 • **Jasenie:** Júlia Gaboňová 55 rokov.
 • **Krajné:** Vlasta Kodajová 60 rokov.
 • **Kremnica:** Rudolf Kapšo 80 rokov.
 • **Kolačno:** Dušan Belis 50 rokov.
 • **Liptovská Teplička:** Mária Mareková 96, Anna Maliková 92 a Juliana Bohunčáková 86 rokov.
 • **Lipany:** Mária Ondková 86, Dušan Hromják 50 a Slavomír Pavlovský 45 rokov.
 • **Lúčky:** Anna Buzáková 87 a Helena Salvová 84 rokov.
 • **Lučenec:** Pavel Sabo 83, Júlia Sa-

bová 82 a Dr. Eva Talánová 60 rokov.
 • **Medzibrod:** Valéria Haviarová 83 rokov.
 • **Martin – Juh:** Miloš Bujdošík 84 rokov.
 • **Michaľany:** Emil Ďurman 92 a Alžbeta Kudrecová 87 rokov.
 • **Medzilaborce:** Anna Šmigová 84, Vasil' Jacečko 60 a Marián Hamaďák 50 rokov.
 • **Mestisko:** Jozef Kánsky 95 rokov.
 • **Michalovce 1:** Anna Kobanová 81 a Miroslav Sinčák 60 rokov.
 • **Michalovce 2:** Zinaida Lysan 80 rokov.
 • **Nacina Ves:** Blažej Medzibrodský 65 rokov.
 • **Nitra – Horné mesto:** Juraj Simonides 91 rokov.
 • **Prievidza pri HBP:** Helena Svitková 88 rokov.
 • **Pezinok:** Veronika Pettermanová 55 rokov.
 • **Prešov 5:** Ján Čunderlík 80 a Svetlana Ljachová 75 rokov.
 • **Prešov 7:** Magdaléna Olivová 91 rokov.
 • **Prešov pri ZV SR:** Štefan Tluščák 82 rokov.
 • **Parchovany:** Alžbeta Koscelanská 91 rokov.
 • **Rimavská Sobota 1:** Elena Kertyová a Marta Striežovská 83, Gabriela Planková 65 rokov.

• **Rožňava:** Mária Homolová 87, Mária Rusnáková a Priška Jeftušenkova 85, Alžbeta Piťková 80, Mária Füzeková 75 Alžbeta Koreňová a Emília Martinková 70 rokov.
 • **Rakovec n/Ondavou:** Helena Lečáková 90, Anna Dobeková 89 a Mária Vašková 85 rokov.
 • **Strážske:** Eva Buciová 75 rokov.
 • **Stará Turá:** Anna Skalská 86 a Stanislav Kýška 65
 • **Stará Ľubovňa:** RNDr. Valent Jaržembovský a Jaroslav Zelený 65 rokov.
 • **Senica: Margita Sadloňová 104** a Ladislav Košinár 86 rokov.
 • **Svit:** Cecília Polovková 93, Eleonóra Zacharová 92 a Pavol Zahradník 83 rokov.
 • **Spišská Nová Ves:** Michal Vajnagi 95, Ján Ondrejčok 92, Anna Janová a Magdaléna Kmecová 90, Mária Mlynárová 80, Emil Kešelák 75 a Ing. Darina Zvolenská 70 rokov.
 • **Svidník:** Helena Bartošová 86, Andrej Míndek 65 a Pavol Magera 45 rokov.
 • **Stropkov:** Helena Berežná 89 rokov.
 • **Staškovce:** Mária Mulíková 89, Michal Oleárik 65 a Igor Rudy 60 rokov.
 • **Streda n/Bodrogom:** Anna Rothová 92 rokov.

• **Sečovce 1:** Anna Petrovská 89, Anna Bajusová a Anna Svatková 84 rokov.
 • **Trebišov 3:** Júlia Bandžejová 84 rokov.
 • **Trenčín 1:** Ľudmila Sapáková 93, Magdaléna Babiaková a MUDr. Július Činčár 83, Rozália Šrámeková 80 a Ing. Ján Dibala 75 rokov.
 • **Trhovište:** PaedDr. Mária Hreňová 50 rokov.
 • **Tokajik:** Jozef Pán 75 rokov.
 • **Utekáč:** Julka Juricová 75 rokov.
 • **Veľaty:** Elena Čuchračová 80 a Bernadeta Havrilová 60 rokov.
 • **Vyšné Nemecké:** Mária Syčová 80 rokov.
 • **Vagrinec:** Jozef Jurčišin 65 rokov.
 • **Zemianske Kostofany:** Zorka Pilchová 86 a Mária Karaková 60 rokov.
 • **Závadka n/Hronom:** Jozef Bartošík 65 a Ing. Viera Nosková 60 rokov.
 • **Zalužice:** Pavol Gavaj 92 rokov.
 • **Zbudza:** Ján Lichota 88, Margita Sokolská a Margita Mižová 85, Ing. Matej Havrila 45 rokov.
 • **Žiar n/Hronom:** Mariana Zamborová 85 rokov.
 • **Obľv Žilina:** Ondrej Šamaj 93 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

7 rokov od vraždy Jána Kučeru

Aj tento rok v januári si v Košiciach pripomínáme výročie smrti Jána Kučeru z českého mesta Příbram, ktorý pred 7 rokmi podľahol bodným zraneniam po útoku neonacistu Jiřího Fousu.

K napadnutiu došlo 18. januára 2008 asi hodinu pred polnocou. Vtedy iba 20 ročný neonacista J. Fous bodol do

oblasti triesla o dva roky mladšieho J. Kučeru. Útok predchádzali provokácie zo strany neonacistov a hajlovanie.

23. januára 2015 v podvečerných hodinách sa pred pomníkom Ľudovíta Kukorelliho v mestskom parku v Košiciach zišlo takmer 20 mladých ľudí. Zapálením sviečok pri fotografii Jána Kučeru si takto v tichosti pripomenuli obeť neonacistického násillia.

Vzhľadom na to, že v Európe stále narastá pôsobenie krajnej pravice, rasizmu a xenofóbie, treba si pripomínať históriu a nedovoľiť, aby sa ešte niekedy opakovala!

SZPB Košice

Za Rudolfom Jungom

V preplnenej sále Domu smútku v Bernolákove sme sa rozlúčili s priamym účastníkom bojov s fašizmom Rudolfom Jungom. Opuštil nás vo veku 92 rokov.

Opuštil nás dobrosrdečný a čestný človek, dobrý manžel, otec, dedko a pradedko. Dlhoročný člen a funkcionár SZPB, ktorý pretrpel hrôzy 2. sv. vojny a koncentračného tábora. Využil každú príležitosť, aby o týchto hrôzach ako priamy účastník SNP informoval spoluobčanov a najmä mládež.

V mene ZO SZPB Bernolákovo a všetkých prítomných sa s dlhoročným členom a svojim podpredsedom rozlúčila predsedníčka organizácie T. Varečková. Vyzdvihla, že Rudolf Jung si zaslúžil a pamiatka na neho si i naďalej zaslúži našu pozornosť, úctu a vďaku za svoju činnosť spred desaťročí, i za svoje do konca života nemenné postoje k dôležitým medzníkom dejín.

Pre našu ZO SZPB je cťou, že žil medzi nami. Vedel sa nám prihovoriť čisto ľudsky, vedel tiež čo má povedať na mnohých našich zájazdoch Po stopách SNP, pri pietnych aktoch... Nezabúdaj pri tom uviesť, že hovorí o dobe, ktorá by sa už nemala zopakovať.

Rudolf Jung získal za svoju protifašistickú činnosť desiatky vyznamenaní: Pamätnú medailu prezidenta ČSSR pri príležitosti 20. výročia SNP; pamätné medaily pri príležitosti okrúhlych výročí ukončenia 2. sv. vojny a SNP; Medailu M. R. Štefánika za dlhoročnú a mimoriadne záslužnú prácu v orgánoch SZPB, odznak Vojnový veterán od ministra obrany, pamätnú medailu od prezidenta RF za účasť v boji proti fašizmu a oslobodenia

vlasti; Pamätnú medailu prezidenta Ukrajinskej republiky pri príležitosti ukončenia 2. sv. vojny a celý rad ďalších. Životopis Rudolfa Junga je svedectvom, že so vztyčenou hlavou dokázal vždy čeliť úderom osudu.

Rudolf Jung absolvoval v Liptovskom Mikuláši kurz leteckého mechanika. Prax získal na letisku Mokrad. SNP ho zastihlo v leteckej škole Tri Duby, keď bol ako mechanik pridelený k stíhacej letke štábného kapitána F. Faitla na poľnom letisku Zolná k lietadlám La-5. Po odlete stíhacej letky na Ukrajinu mal odísť do B. Bystrice. Chytili ho však Nemci a transportovali do koncentračného tábora Sagan a neskôr do Waldenburgu.

Hrôzy koncentračného tábora prežíval až do 8. mája 1945, keď ho oslobodila Červená armáda. Bolo to na poslednú chvíľu, pretože Nemci

sa už hotovali na ich sústredenie a zasypanie v bani.

Po strastiplnej ceste domov sa vrátil k letke do Nitry, kde pracoval ako mechanik. Svoju vojenskú púť ukončil v marci roku 1946.

Život Rudolfa Junga sa dá porovnať s horiacou lampou. Nezáleží na okázalej vzácnosti jej kovu, ale na žiare jej plameňa. Takisto nezáleží na vonkajších vlastnostiach človeka, ale na tom, koľko hrejivej lásky a pochopenia vie dať svojmu okoliu, svojim blízkym, aby im pomohol žiť. A svetlo, ktoré okolo seba šíril náš zosnulý priateľ, bude naše srdcia ešte dlho zohrievať v krásnej spomienke. Smrť ukončila ešte stále plodný život, ale jeho pamiatka ostane večná a živá.

Pripomínať nám ho budú aj slová, ktorými sa chcel prihovoriť na oslave výročia oslobodenia Bernolákova:

„Nezrad' me pamiatku miliónov mužov, žien a detí, ktorí padli v boji a boli povraždení fašistami. Zahynuli preto, aby 2. svetová vojna bola posledná.“ Za výbor ZO SZPB T. VAREČKOVÁ

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Badín** so 79-ročnou Martou Slukovou.
 ■ **Banská Bystrica – Tr. SNP** s 85-ročnou Annou Pálkovou.
 ■ **Banská Bystrica – Stred** so 68-ročným Miroslavom Besedom.
 ■ **Giraltovce** so 62-ročným Petrom Nastišinom.
 ■ **Horná Lehota** so 72-ročným Pavlom Dudom.
 ■ **Lúčky** s 80-ročným Bernardom Horvátom.
 ■ **Medzilaborce** so 64-ročnou Máriou Kataničovou.
 ■ **Partizánske** s 92-ročným Antonom Raučinom.

■ **Rožňava** s 91-ročnou Annou Fajdekovou a 79-ročnou Annou Leskovianskou.
 ■ **Sučany** s 91-ročnou Máriou Barančekovou.
 ■ **Stropkov** so 74-ročným Emilom Šoltýsom a 63-ročným Františkom Maguščakom.
 ■ **Topoľčany 1** s 91-ročnou Boženou Minarčicovou.
 ■ **Vyšný Orлік** s 94-ročnou Máriou Kostičovou.

Češť ich nehynúcej pamiatke!

Slavín 2012, Rudolf Jung (vľavo) s Pavlom Dobříkom.

Hažlínska tragédia

27. decembra si obyvatelia obce Hažlín (okres Bardejov) pripomenuli 70. výročie tragickej udalosti, počas ktorej došlo k vyvraždeniu 6 civilných osôb v rôznych častiach obce. Okolnosti tragickeho dňa bezprostredne predurčila iná udalosť.

Tesne pred Vianocami na poľnej ceste medzi obcami Hažlín a Beloveža stála skupinka mužov. Čakali na pracovníka notárskeho úradu a dvoch žandárov. Títo muži žandárov a pracovníka úradu odzbrojili, povyzliekali a taktovo vyslali do susednej obce Beloveža. Daná udalosť je zaznamenaná v archívnej dokumentácii nasledovne:

„Asi 22. decembra 1944 na príkaz bývalého notára Halaja navštívila obec Hažlín dvojčlenná hliadka žandárov spolu s pracovníkom bývalého notariátu Jozefom Brezovským. Po splnení úlohy, keď sa vracali do Bardejova, boli nad obcou Hažlín všetci traja muži odzbrojení a vyzlečení operujúcou partizánskou skupinou. Veliteľom hliadky bol žandár a neskoršie príslušník SNB Suchara – naposledy pôsobiaci v Humennom. Hliadka takto došla až do obce Beloveža a občan Dutko, vtedajší vládny komisár v obci Beloveža, im poskytol odev.“

V noci z 26. na 27. decembra 1944 postupovali k obci Hažlín nemecké trestné jednotky SD – Einsatzkommando ZbV 27 s cieľom vykonať vojenskú intervenciu proti politicky a spoločensky neprispôsobivým živlom – partizánom a ich sympatizantom. Na základe vopred vypracovaného zoznamu začali vykonávať domové prehliadky už od skorých ranných hodín. Zaisťovaných mužov vo veku od 15 do 75 rokov sústredili na verejnom popravisku v okrajovej časti obce, miestnymi nazývanej Pastovník.

Intervencia nadobudla pre civilné obyvateľstvo deštruktívne rozmery. V priebehu jedného dňa došlo v obci k poško-

deniu a vypáleniu niekoľkých obytných a hospodárskych objektov, ale predovšetkým k zavraždeniu 4 mužov, ktorí sa buď skrývali, alebo boli na úteku. Ďalších dvoch chlapcov verejne popravili pri Pastovníku pred zrakmi vyše 200 zadržaných mužov. Po poprave starších ako 35 rokov Nemci prepustili, ostatných mužov vo veku od 15 do 35 rokov odviekli a neskôr transportovali do pracovného tábora v Bohumíne.

Vzhľadom na skutočnosť, že informácie o tejto udalosti výrazne absentujú v archívnych materiáloch a odbornej historickej spisbe, sme pristúpili k naratívny zdrojom. Prostredníctvom individuálne riadených rozhovorov a charakteru výpovedí sme sa pokúsili odhalíť a pochopiť okolnosti tragédie a následne vytvoriť jej časopriestorovú rekonštrukciu. Počas mesiacov september 2013 až december 2014 nám poskytli miestni obyvatelia 58 kľúčových svedectiev. Ide o špecifickú skupinu pamätníkov – vojnové deti, ktoré dosahovali v predmetnom období vek 4 až 17 rokov. Výsledkom je filmová rekonštrukcia Hažlínska tragédia a knižná publikácia Hažlínska tragédia v mozaikách spomienok, ktorých obsahový základ tvoria svedectvá vojnových pamätníkov. Na vzniku dokumentárneho filmu sa podieľali bývalí i súčasní poslucháči Prešovskej univerzity, ako aj členovia Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky.

Veríme, že touto aktivitou prispějeme k zachovaniu historického odkazu mementa nacistických represálií na východnom Slovensku.

Ing. Mgr. Silvia SLIVKOVÁ, autorka projektu

PREČÍTALI SME ZA VÁS

Čs. légie v Rusku

V Rusku sa základom čs. légii stala Česká družina, ktorej dobrovoľníci 28. septembra 1914 na Sofijskom námestí v Kyjeve prisahali vernosť svojej zástave. Jej príslušníci v prvých rokoch 1. sv. vojny plnili náročné a riskantné prieskumné úlohy.

Dňom 2. februára 1916 bola Česká družina reorganizovaná na Čs. strelecký pluk, ktorý sa 19. mája v Ivani reorganizoval na Čs. streleckú brigádu (veliteľ plk. Viačeslav Platonovič Trojanov). V jej zostave boli 1. a 2. čs. strelecký pluk a od 9. apríla 1917 aj 3. čs. strelecký pluk. Koncom júna 1917 bola brigáda v oblasti Zborova, severozápadne od Ternopiľu, začlenená do 49. armádneho zboru 11. ruskej armády. Jej príslušníci sa vyznamenali 2. júla 1917 v bojoch pri Zborove. K 18. septembru 1917 brigádu reorganizovali na 1. čs. streleckú divíziu Husitskú (veliteľ plk. Nikolaj Petrovič Mamontov) a 9. októbra 1917 spolu s 2. čs. streleckou divíziou, Čs. záložnou brigádou, 1. a 2. delostreleckou brigádou a technickými a tylovými jednotkami vytvorili Čs. zbor v Rusku (veliteľ generál Vladimír Šokorov).

Bolševická revolúcia začiatkom novembra 1917 zvrhla dočasnú ruskú vládu. Bolševici uchopti moc,

a vo vojne už nehodli pokračovať. Po uzatvorení separátneho mieru v Brest-Litovsku 3. marca 1918 opustili čs. jednotky Ukrajinu. Podpísaním zmluvy 26. marca 1918 s ruským bolševickým vedením bola čs. légiiam zaručená voľná cesta cez Sibír a Vladivostok do Francúzska, bez záväzku odovzdať väčšinu zbraní.

Po neplnení tejto zmluvy sovietskou stranou a prepadnutí čs. transportov bolševikmi v máji 1918 čs. legionárske vojsko otvorene vystúpilo proti sovietskej vláde. Jednotky čs. zboru obsadili celú Transsibírsku magistrálu, od Volgy až po Vladivostok. Tým sa začala výnimočná epizóda svetovej vojny.

Armáda štátu, ktorý na mape Európy ešte neexistoval, ovládla obrovské územie. Pri reorganizácii velenia čs. jednotiek bol na základe rozkazu čs. ministra vojny M. R. Štefánika Čs. zbor k 1. februáru 1919 reorganizovaný na Čs. vojsko na Rusi (veliteľ generál Jan Syrový), ktoré bolo v sile 71 310 mužov (5 104 Slovákov – 7,16 percenta) najmasovejšou zložkou čs. zahraničného vojska. Jeho jednotky sa zapojili do bojov na Sibíri a v Povolží, ktoré trvali až do úplnej evakuácie čs. jednotiek lodnými transportmi z Ruska do vlasti. Bola to zložitá a časovo veľmi náročná úloha, ktorá sa realizovala od februára 1920 lodnými transportmi z ruského Vladivostoku a definitívne sa skončila 30. novembra 1920.

Podľa Obrana č. 1/2015, (autor Miloslav Čaplovič)

Vojenský historický ústav v Bratislave organizuje v dňoch 28. – 29. apríla 2015 medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom Slovensko v roku 1945, Oslobodenie Slovenska 1944–1945

Tematické bloky:

- Režim a armáda Slovenskej republiky počas oslobodzovania Slovenska (september 1944 – máj 1945).
- Priebeh a výsledky bojovej činnosti. Činnosť na slovenskom úseku východného frontu (september 1944 – máj 1945). Bojová činnosť Červenej armády a rumunských, nemeckých a maďarských vojsk na území Slovenska. Činnosť letectva vo vzdušnom priestore Slovenska.
- Účasť 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a partizánskych formácií na oslobodzovaní Slovenska.
- Formovanie povojnového režimu a spoločnosť na Slovensku/Československu v roku 1945.

Bližšie informácie na telefónnych číslach +421 48 24 51 130 alebo +421 918 899 420.
PhDr. Stanislav Mičev, PhD., generálny riaditeľ Múzea SNP

Romeo, Julie a tma

Jubilejný rok ukončenia druhej svetovej vojny na videoscéne otvorí DVD s drámou scenáristu Jana Otčenáška a režiséra Jiřího Weissa s Ivanom Mistríkom a Danou Smutnou z roku 1959.

Čiernobiela adaptácia Otčenáškovej novely rozpráva o osemnásťročnom Pavlovi z meštianskej rodi-

ny. Počas vojny a Protektorátu ukrýva na povale číňazka židovské dievča Ester, ktorému sa pošťastilo ujsť z transportu do Terezína. Vo vedľajších úlohách hrajú Jiřina Šejbalová, František Smolík, Blanka Bohdanová, Jiří Kodet, Ladislav Mrkvička, Ján Skopeček a Václav Sloup. V roku 1960 snímka zvíťazila na filmovom festivale v španielskom San Sebastiáne.

Obrana č. 1/2015

Arbeit macht frei,

veta, ktorá v spomienkach pani Marty Holováčovej (89) vyvoláva smutné spomienky na hrôzy holokaustu, ktoré už dávno hlboko skryla do svojho vnútra, ale teraz po 70 rokoch hovorí, že „je potrebné upozorniť tých, ktorí to nezažili, čoho je schopná ľudská nadradenosť, zlomyseľnosť a bezohľadnosť“. Marta Holováčová je toho jedným z posledných očitých svedkov.

Po odovzdaní ceny PRO URBE s primátorom Jánom Oravcom.

Pri príležitosti 70. výročia oslobodenia koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau navštívili členovia výboru ZO SZPB v Štúrove Fedor Macko, Róbert Šimurka a Jozef Marunič pani Martu, ktorá v tomto neľudskom zariadení strávila tri mesiace a potom bola preložená na prácu v káblovke Neustadt bei Coburg. V koncentračnom tábore a káblovke strávila skoro rok – od júna 1944 do apríla 1945

Pani Marta Holováčová, dlhoročná členka Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, sa aj napriek chorobe aktívne zúčastňuje besied na základných a stredných školách v Štúrove. Hovorí mladým ľuďom o zverstvách fašistov a nezmyselnosti vojny. V roku 2014 bola osobitným výborom SZPB navrhnutá na cenu PRO URBE, ktorá jej bola primátorom mesta Štúrovo pánom Jánom Oravcom aj udelená.

Pani Marte želáme veľa zdravia.

Výzva

Hľadám pamätníkov, ktorí boli internovaní v zajateckom tábore Mühlberg. Po potlačení SNP sa tam ocitol aj môj dedo Jozef Benček z obce Hostie a ako partizán pôsobil v okolí Kráľovej Lehoty.

Kontakt: Martin BENČEK, predseda ZO SZPB Hostie

Tel: 0905 984 082

E-mail: martustus@azet.sk

Prečo ZSSR zavrhol atómové guľky

Iba málo ľudí vie, že pre ZSSR nebola táto munícia fantáziou, ale realitou. Jeden takýto patrón roztavil obrnený tank, niekoľko guľiek zlikvidovalo niekoľkopošchodovú budovu. Prečo to teda ZSSR nemal vo výzbroji?

Keď ZSSR skonštruoval takúto atómovú muníciu, zaostávajúce za USA vo vojenskej oblasti len dobiehal. Mal 14,3 mm a 12,7 mm náboje pre ťažké guľomety a dokonca aj kaliber 7,62 mm, no nie pre samopal Kalašnikova, ale pre ľahký guľomet. Tento patrón bol vtedy najminiatúrnejší vo svete (Čo to umožnilo? Objavenie kalifornia – chem. značka Cf – s kritickou masou 1,8 gr.), pričom konštrukčne bol náboj až neuveriteľne jednoduchý.

Jeho problémom však bolo neustále vylučovanie tepla, spôsobené rádioaktívnym rozpadom. Guľka s jadrom z kalifornia teda vylučovala teplo, ktoré ovplyvňovalo tak strelný prach, ako aj rozbušku. Silné nahriatie náboja mohlo spôsobiť, že guľka by sa zasekla v hlavni, alebo, a to je vôbec hrozné, že by vybuchla priamo počas výstrelu.

Preto sa tieto náboje skladovali po 30 ks v špeciálnej chladničke z 15 cm hrubej medi. Medzi jednotlivými hniezdami pre náboje

cirkuloval tekutý amoniak, ktorý udržiaval guľky v teplote mínus 15 stupňov Celsia. Celé zariadenie

si vyžadovalo príkon 200 wattov a malo hmotnosť 110 kg. Guľka sa po vyňatí z chladničky musela odpáliť do pol hodiny. Čiže vojak mal pol hodiny na nabitie, na zaujatie pozície, na voľbu cieľa... Ak sa do pol hodiny nevystrelilo, náboj musel byť opäť vrátený do chladničky. Absolútny zákaz použitia platil, ak sa guľka ocitla mimo svojho hniezda vyše hodiny. S takou sa už nikdy nesmelo strieľať, takáto munícia sa likvidovala.

Druhým vážnym nedostatkom atómových patrónov bol rozptyl hodnôt pri výbuchu každej guľky. A to od 100 do 700 kg v tnt ekvivalente. Záviselo to od spôsobu skladovania i od materiálu každého cieľa.

Výbuch miniatúrnej atómovej munície sa nepodobá na výbuch klasickej atómovej bomby, a ani na výbuch chemickej trhaviny. Povedané jednoducho, tlaková vlna je tu výrazne slabšia, no radiácia výrazne vyššia. Čiže palba sa mohla viesť len na veľmi vzdialené ciele a strelec i tak dostal patričnú dávku ožiarenia. Preto sa odporúčalo páliť dávkami maximálne do troch výstrelů.

Atómový patrón, samozrejme, mechanicky neprerazí brnenie súčasných tankov, avšak pri náraze vylúči toľko tepla, že pancier sa v mieste dotyku jednoducho vyparí. Navyše všetko okolí, napr. tankový pás či veža, sa rozplaví.

Atómový náboj si však nevedel poradiť s vodou. Ak trafil cisternu, v podstate sa nič nedialo, pretože voda neutróny spomaľuje. Preto sa konštruktéri pustili po ceste záchrany vlastných tankov práve týmto smerom. Začalo sa hovoriť o vodnom brnení.

Ako je to dnes? Ak sa takáto munícia zdokonaľuje, nikto to nepri-

Podľa pravda.ru, 13. 11. 2014

HISTORICKÝ KALENDÁR

4. február 1938 – Adolf Hitler dokončuje sústredovanie moci vo svojich rukách a stáva sa vrchným veliteľom nemeckých ozbrojených síl. Z armády a z diplomacie odstráni posledné vzdorujúce mu individuality (generál Werner von Fritsch, veľvyslanec v Ríme Ulrich von Hassel a ďalších) a dosadil aj na tieto miesta svojich oddaných služobníkov.

4. február 1942 – Pred nacistickými špičkami R. Heydrich vyhlasuje nevyhnutnosť likvidácie českého národa.

4. február 1945 – Generála Karla Klapálka nahrádza vo funkcii veliteľa 3. čs samostatnej brigády (do 20. 2. 1945) plk. gšt. V. Talský.

4. až 11. február 1945 – Jaltská konferencia, krycí názov Argonaut. Schválené Vyhlásenie o oslobodenej Európe, ktoré požadovalo vykynoženie pozostatkov fašizmu v európskych krajinách a vytvorenie demokratických inštitúcií podľa voľby národov týchto krajín.

Krymská konferencia, ktorej hlavnými rokovacími témami bol vzťah Spojencov k Nemecku a ku Francúzsku (znova sa prerokovala aj poľská otázka a vznik OSN), zmarila plány hitlerovského vedenia na uzatvorenie separátneho mieru so západnými veľmocami.

Na Jaltskej konferencii boli dohodnuté i reparácie v hodnote 20 mld. USD, z čoho 10 mld. mal dostať ZSSR.

5. február 1942 – Na základe čs.-sovetskej dohody z 18. 7. 1941 a Vojenskej dohody vrchných veliteľstiev ZSSR a ČSR z 27. 9. 1941 vytvoril zvyšok internovaných príslušníkov Českej a Slovenskej légie v Buzuluku jadro československej jednotky v ZSSR. Od 15. 6. 1942 sa jednotka nazývala 1. čs. samostatný poľný prápor v ZSSR.

Na základe náboru prišlo do Buzuluku prvých 25 dôstojníkov, 1 rotmajster, 54 poddôstojníkov a 8 vojakov.

6. február 1943 – J. Tiso žiada nemecké velenie o presun slovenskej divízie z východného frontu na neslovanské bojisko kvôli dezerciam slovenských vojakov.

8. február – Deň mladého antifašistu. Slávi sa od roku 1964 na pamiatku padlých účastníkov francúzskeho školáka Daniela Feriho (1962) a irackého chlapca Fadila Džamala (1963).

8. február 1936 – Predseda vlády Milan Hodža rokuje v Paríži o pláne na spoluprácu podunajských štátov a o vytvorení systému kolektívnej bezpečnosti.

8. február 1943 – H. Himmler nariaduje: „Psy, ktoré strážia koncentračné tábory, musia byť cvičené ako trhacie beštie...“

8. február 1955 – Vládnym nariadením č. 6/1955 bol zriadený titul Hrdina Československej (neskôr socialistickej) republiky.

Titul „Hrdina ČSR (ČSSR)“ bol zriadený na ocenenie výnimočných zásluh o republiku spojených s vykonaním hrdinského činu alebo opätovných hrdinských činov.

8. február 1988 – V Bratislave zomiera spisovateľ a protifašistický bojovník, bývalý väzeň tábora smrti Osviečim-Brzezinka Jozef Lánik (vlastným menom Alfréd Wetzler), ktorý spolu s Walterom Rosenbergom (neskôr ako Rudolf Vrba) ako prví podali svedectvo o priemyselnom vyvražďovaní židov. Toto všetko zachytáva kniha z roku 1964 **Čo Dante nevidel**.

9. február 1949 – Baťovany sú za zásluhy v SNP premenované na Partizánske.

10. február 1937 – V Španielsku založili prvú guľometnú rotu Jana Žižku, v ktorej bojovali Česi a Slováci.

13. na 14. februára 1945 – Legendárny prechod Nitrianskej partizánskej brigády cez front rozvodneným Hronom k Červenej armáde v priestore Orovnica – Tekovská Breznica pri Hronskom Beňadiku. Zahynulo tam 80 členov brigády a medzi nimi aj štyria bulharskí partizáni – vysokoškolační.

14. február 1945 – Spojenci prvýkrát bombardujú Prahu. Konkrétne Pankrác, Nusle, Vinohrady... 701 mŕtvych, vyše 1100 zranených.

14. február 1946 – Vznik prvého zákona venovaného osobitne účastníkom boja proti fašizmu („zákon č. 34/1946 Zb.“).

15. február 1942 – Japonci obsadzujú Singapur a do zajatia berú 70 tisíc Britov. Churchill nazval pád Singapuru „najstrašnejšou porážkou britských armád, akú si história pamätá“.

15. február 1943 – Goebbels má poznamenané v denníku: „Postarám sa o to, aby totálna vojna nezostala obyčajnou teóriou!“

16. február 1917 – Podpísaná je tajná dohoda, o existencii ktorej svet nevedel ešte ani na Parížskej mierovej konferencii (1919-20). Veľká Británia ňou „podarovala“ Japonsku dovedy Nemecku patriace kolónie. Na Marshallových a Mariánskych ostrovoch, na Karolínach...

16. február 1945 – V Kežmarku sa koná slávnostná prehliadka 1. čs. tankovej brigády v ZSSR.

18. február 1942 – Jednotky 1. čs. partizánskej brigády v Juhoslávii zvedli úspešný boj so silnou nemeckou hliadkou pri Jankovciach.

19. február 1942 – Prezident USA Franklin Delano Roosevelt podpísal mimoriadny výnos číslo 9066, ktorý splnomočoval ministerstvo obrany internovať zo západného pobrežia do vnútrozemia všetkých Japoncov. Internovaných ich bolo 110 tisíc, posledným bolo povolené vrátiť sa domov až v marci 1946.

19. február 1954 – Prvý tajomník ÚV KSSZ Nikita S. Chruščov venoval Ukrajine „cársky dar“ – pretlačil rozhodnutie o odovzdaní Krymskej oblasti pod jurisdikciu Ukrajinskej SSR.

19. február 1969 – Po dvanástich rokoch sa opäť konal zjazd SZPB.

ZRNKÁ HUMORU

Ženský byt sa od mužského principiálne líši tým, že v ženskom sa riady umývajú po jedle a v mužskom pred jedlom...

* * *

„Milan, čo si robil predtým, ako si sa oženil?“

„Čo som chcel.“

* * *

Kamarát sa sťažuje kamarátovi pol roka po sobáší.

– Ty počúvaj, ja už nemôžem. Tá

moja to chce stále. Ráno, na obed, večer, celú noc... Ja už nevládzem.

– Ja som ti vravel, neber si takú škaredú, budeš na to sám.

* * *

Tento rok mám také slabé príjmy, že v daňovom priznaní budem môcť pokojne vychádzať zo skutočnosti...

* * *

Skutočne známou osobnosťou sa staneš až vtedy, keď Word pre-

stane červenou farbou podčiarkovať tvoje priezvisko.

* * *

V zamestnaní mám stále taký nával práce, že ani nemám kedy dať výpoveď...

* * *

Ak je človek nešťastný, figu mu pomôže, že je chudobný...

* * *

Mozog nie je prsník. Silikónom ho nenahradíš...

pomôcky: OIL, VEIL, STILET, POMA, LO	ukrajinské ženské meno	krátka tenká dýka	ukazovacie zámeno	značka radiónu	olej, po anglicky	závoj, po anglicky	ibiš	nezbav ostrosti	autor výroku: J. J. ROUS-SEAU	symetrala	kde	okovalo	žlab na kŕmenie ošípaných
obyvateľ ostrova									sud, vedro				
1. časť tajničky									kabáty z obleku neviazaný smiech				
solmizačná slabika			mužské meno	české mužské meno nenavíjal					kríženc osla a kobyly mohamedánsky pôst				
patriaci Ale					jednotka objemu pobav						čínske ženské meno obilie siate na jar		
nedopravuj vozidlom									patriaci šuhajovi neporušuj rýpaním				
kozácky náčelník									značka lyžiarskych vlekov povraz			ovinul	mláďa kačice
	domáce meno Izabely	vynálezca dynamitu býv. skratka Nemecka							taroková karta seknutie				
značka india			zatarasuj značka rádia						divoká značka molybdénu				
2. časť tajničky													
Aralské jazero						vybavila							

Správne vylúštenie tajničky z č. 1 znie: **Nenávisť má lepšiu pamäť ako láska.** Knihu posielame **Ivanovi Jackovi do Važca.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.